

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۱۸ فروردین ماه ۱۳۲۲

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - انتخاب کمیسیونها
- ۳ - طرح و تصویب بودجه سه ماهه سال ۱۳۲۲ مجلس شورای ملی
- ۴ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع به دوازدهم
- ۵ - تقدیم يك فتره لایحه از طرف آقای وزیر پست و تلگراف و تلفن
- ۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

(مجلس یکساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه ۱۴ فروردین ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - کمیسیون قوانین داد گستری عده حاضر در

موقع اعلام رأی ۸۱ عده اعضاء کمیسیون ۱۸

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون بازار گانی و پیشه و هنر عده حاضر

در موقع اعلام رأی ۸۳ عده اعضاء کمیسیون ۱۸

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون فرهنگ عده حاضر در موقع اعلام

رأی ۸۴ عده اعضاء کمیسیون ۱۸

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (خیر) صورت

مجلس تصویب شد بطوریکه مقرر شده بود انتخاب کمیسیونها شروع میشود پنج نفر بقرعه برای استخراج معین میشوند .

اقتراع بعمل آمده آقایان : افخمی - جهانشاهی - روحی - ساکینیان - شباهنگ برای استخراج آراء تعیین شدند .

[۲ - انتخاب کمیسیونها]

رئیس - شروع میشود به انتخاب کمیسیونها کمیسیون

دارائی - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۴ عده اعضاء

کمیسیون ۱۸

(اخذ آراء بعمل آمد)

این مذاکرات مشروح یکصد و چهل و هفتمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائبین با اجازه - آقایان - اقبال - چایچی - جلالی - معتمد سنگ - فاطمی - آزادی - دکتر نهورای .
غائبین بی اجازه - آقایان : روحی - تولیت - صفوی - موقر - نواب پردی - ارگانی - مشار - مشیردوانی - ناصری - شجاع - اکبر - امیر ابراهیمی - نیکپور - نمازی - دبستانی - آصف - صادق وزیری - مسعودی - امامی - دشتی - نقابت - اردبیلی - کامل ماکو - معدل - نصر تیان - بوداغان .

رئیس - کمیسیون کشور - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۴ عده اعضاء کمیسیون ۱۸ نفر (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون راه - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۲ عده اعضاء کمیسیون ۱۸ نفر (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون کشاورزی - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۲ عده اعضاء کمیسیون ۱۸ نفر (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون خارجه - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۲ عده اعضاء کمیسیون ۱۲ نفر (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون بهداشتی - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۲ عده اعضاء کمیسیون ۱۲ نفر (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون نظام - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۲ عده اعضاء کمیسیون ۶ نفر (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون پست و تلگراف - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۷۹ عده اعضاء کمیسیون ۱۲ نفر (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - بطوریکه خاطر آقایان مسبق است يك کمیسیون هم برای وزارت خواربار لازم است آقای ملک مدنی **ملک مدنی** - کمیسیون وزارت خواربار را بایستی مجلس تعیین تعدادش را بکند و رأی بدهد این از کارهای مجلس است و شعب نمی توانند این از وظایف مجلس است حالا اگر مقام ریاست نظر دارید که برای وزارت خواربار هم کمیسیون انتخاب شود باید این جا تعدادش معین شود و رأی بگیریید (صحیح است)

رئیس - عده را مجلس تعیین کند و همینطور هم مقرر است پیشنهاد کنید .

ملک مدنی - بنده ۱۲ نفر پیشنهاد میکنم .

ماده اول - کاربردازی مجلس شورای ملی مجاز است حقوق و مصارف سه ماهه اول سال ۱۳۲۲ را در حدود بودجه و اعتبارات ۱۳۲۱ مطابق پرداختی اسفند ماه از وزارت دارائی دریافت نموده پردازد و بودجه سال ۱۳۲۲ را در ماه سوم تنظیم نماید که پس از تصویب ماه چهارم بموقع اجرا گذاشته شود .

رئیس - آقای دکتر طاهری .

دکتر طاهری - موافقم .

رئیس - آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - موافقم .

رئیس - آقای انوار .

انوار - بنده مخالف نیستم ولی يك چیزی را میخواستم سؤال کنم از آقایان وزراء که اینجا تشریف دارند مقصود از مصارف که در بودجه وزارتخانه ها هست یکی مصارف ساختمان است اگر آقایان در نظر داشته باشند راجع به يك بودجه سنگینی پیدا کرده بود و يك وزیر مالیه پیدا نشد که در این باب جواب بدهد و بعد معاون وزارت مالیه در این باب صحبت کرد و مجلس موافقت نکرد بنده شنیدم که يك جریانی پیدا کرده است در کابینه سابق که برخلاف قانون و برخلاف نظر مجلس يك تصویبنامه میگذرانند که بنده خواستم آقای وزیر بهداشتی که آنوقت در وزارت مالیه بودند ملاحظه بفرمایند که بنده چه میگویم . . .

بعضی از نمایندگان - آقا بودجه مجلس مطرح است

روحی - در بودجه مملکتی بفرمائید آقا میفهمم ماده اول کلیت دارد حالا اگر اعتراضی دارید بعد بفرمائید بنده خواستم آقای وزیر بهداشتی که در مالیه بوده اند راجع به ساختمانی که ده میلیونی که مخارج شد چه اطلاعی دارند بنده میخواستم عرض کنم که اعتبار ساختمان مجلس از آن قسمت خارج باشد و جزء بودجه خود مجلس باشد .

روحی - بنده تعجب میکنم از همکار محترم خودم آقای انوار این بودجه مال مجلس است مال دولت که نیست اصلاً

این اظهاراتی که آقا فرمودند مربوط به این لایحه نیست آقا ممکن است این موضوع را بعد از این لایحه سؤال کنید هیئت دولت هم حاضر هستند جواب میدهند بنده تعجب میکنم که در این مورد چرا باید این اظهار را بفرمائید بیکقدری تأمل بفرمائید بعد از این لایحه بودجه مطرح میشود معاون وزارت مالیه هم هستند سؤال کنید و از آقایان هم خواهش میکنم چون کارگران چاپخانه هم برای گرفتن حقوق معطل هستند این لایحه را تصویب بفرمائید که این کار گشائی بشود **انوار** - بنده اخطار دارم . آقای روحی تصور میکنند که با آن زرنگی که دارند همه حرفها را پامال کنند بنده اطلاع دارم که آن اعتباری که برای ساختمان صورت داده شده مجلس هم جزء آن هست این اولاً ثانیاً آقایان علماء این اعتباری که هست شامل همه چیز است شامل حقوق هست شامل ساختمان هست (روحی - بیکقران هم نیست) هست آقا همه چیز است اگر نیست بکنفر از آقا کارپردازان بلند شویید جواب بدهید که اعتبار ساختمان در اینجا نیست **رئیس** - آقای فریدونی .

فریدونی - عرض میکنم آقای انوار تصور فرمودند که مخارج ساختمان دولت ضمیمه این است و تذکر میخواستند بدهند راجع به همه ساختمانها است البته بوجه دارند که بودجه مجلس مربوط به بودجه دولت نیست و فقط مخارجش مطابق اسفند ماه گذشته پرداخت خواهد شد راجع به این قسمتی که میفرمایند بعد از این لایحه که بودجه دولت مطرح میشود از طرف دولت جواب مقتضی داده خواهد شد .

رئیس - رأی گرفته میشود بماده اول موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده دوم .

ماده دوم - بوزارت دارائی اجازه داده میشود علاوه بر سیصد هزار ریال اعتبار تذخواه گردان ماهانه که در بودجه ۱۳۲۱ تصویب شده چهار میلیون و هفتصد هزار ریال برای احتیاجات ارزاقی و لوازم ضروری چاپخانه بکار پردازد مجلس شورای ملی داده و در آخر سال ۱۳۲۲ مستهلك گردد **رئیس** - آقای دکتر طاهری .

دکتر طاهری - بنده موافقم .

رئیس - آقای طباطبائی .

طباطبائی - بنده اصلاً این لایحه را ندارم البته چاپ شده حالا بطوریکه شنیدم این چهار صد هزار تومان اعتبار که خواسته اند برای هزینه ها و تنخواه گردان این اصطلاح را بلد نیستیم بهر حال چون این را تخصیص داده اند به چاپخانه اگر منحصرأ برای آنجا است این که نمیشود و باید نسبت بهمه کارکنان باشد اگر اعتبار هم کم است باید زیادتر شود و اگر مربوط بهمه است بنده هم موافقم .

روحی - مخبر کمیسیون - همانطور که آقای طباطبائی فرمودند مربوط به تمام کارمندان مجلس است و مربوط به چاپخانه تنها نیست و مبلغ آنهم در حدود پانصد هزار تومان است که از این مبلغ سیصد هزار ریال آن موجود است و چهار میلیون و هفتصد هزار ریال آن اعتبار متحرک است و تنخواه گردان است که میدهند و عین آن پول برمیگردد بصندوق کشور و از این راه يك گشایشی به کارمندان مجلس و کارکنان چاپخانه میشود بسیار چیز نافع است و منحصر به چاپخانه نیست و عمومیت دارد .

پیشنهاد آقای حمزه تاش .

پیشنهاد میشود در ماده ۲۰ لایحه کارپردازی مجلس پس از کلمه ارزاق (عموم کارمندان) اضافه شود .

رئیس - آقای مخبر فرهمند هم این پیشنهاد را کرده اند آقای روحی موافقت دارید ؟

روحی - مخبر کمیسیون - بنده قبول میکنم این پیشنهاد را پیشنهاد آقای ملک مدنی .

ماده الحاقیه - کمک هزینه یکماهه قانون مصوب اول بهمن ۱۳۲۱: باره وراثت خدمتگذاران مجلس نیز تعلق میگیرد و مبلغ آن که بالغ بر ۶۲۷۷/۲۰ ریال است تصویب میشود

ملك مدنی - بنده در ماده اول این پیشنهاد را کرده بودم و متأسفانه موقعش گذشت چون این مربوط بمسخدمین متوفای مجلس است و لازم است .

رئیس - رأی گرفته میشود بماده دوم و با اصلاحی که شده است موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد . اگر آقای ملك مدنی موافقت بفرمائید بنام ماده الحاقیه پیشنهاد شما اضافه شود .

ملك مدنی - بنده موافقم در کارپردازی مجلس هم با این نظر موافقت شد یکعده از مستخدمین جزء مجلس هستند که فوت شده اند و چون مجلس هم کمال موافقت را با آنها دارد بنده پیشنهاد کردم که وراثت آنها هم شامل آن قانون بشوند که بتوانند استفاده کنند و این يك مبلغ كوچك ناقابل است این است که بنده تقاضا میکنم آقای مخبر هم موافقت بفرمایند و کارپردازی هم موافقت دارند .

فریدونی - چون مبلغ مختصری است و وزارت دارائی هم چون نظر داشتند که این موضوع جزء قانون اول بهمن نیست و بایستی این رعایت نسبت بوراث مستخدمین هم بشود از این جهة اداره کارپردازی هم قبول میکنند .

روحی - بنده هم موافقت میکنم .

رئیس - رأی گرفته میشود بماده الحاقیه پیشنهادهای آقای ملك مدنی موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد در کلیات ثانی مخالفی نیست (خیر) رأی گرفته میشود به این سه ماده پیشنهادی کارپردازی موافقین ورقه سفید خواهند داد .

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۷۷

ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۴ با کثرت ۷۷ رأی تصویب شد .

۴ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع به سه دوازدهم

رئیس - گزارش کمیسیون بودجه راجع به $\frac{۲}{۱۱}$ قرائت میشود .

کمیسیون بودجه لایحه شماره ۳۶۶۵۴ دولت راجع به سه دوازدهم هزینه مملکتی در سه ماه اول سال ۱۳۲۲ را با حضور هیئت دولت و آقای دکتر میلیسپو مطرح نموده پس از مذاکرات لازمه و توضیحاتی که از طرف هیئت دولت داده شد کمیسیون بجای مواد پیشنهادی دولت ماده واحده زیر را تصویب و اینک گزارش آنرا برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینماید .

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است در سه ماهه اول سال ۱۳۲۲ با رعایت مقررات مربوط بودجه ۱۳۲۱ اعتبارات حقوق و مصارف جدی را در حدود اعتبار سال مزبور پرداخته و همچنین هزینه اتمام ساختمانهایی که لازم تشخیص میدهد و تمهیداتی را که بواسطه انقضای دوره عمل مربوط پرداخت نشده است در حدود سه دوازدهم اعتبار ۱۳۲۱ پیردازد .

رئیس - این لایحه کلیات ندارد . آقای طباطبائی .

طباطبائی - بنده در این ماده واحده عرض زیادی ندارم این را میخواستم مخصوصاً آقای وزیر را متوجه کنم از اینکه انتظار مجلس این بود که طبق قانون و مقررات بودجه در موقع قانونی خودش است در پانزدهم اسفند مثل سال گذشته تنظیم شده باشد و این مسئله بتأخیر افتاد و چون تأخیر شد ملاحظه فرمودید که نظر مجلس هم که از هر حیث معطوف به تعدیل بودجه مملکتی بود بالاخره تأمین نشد ما انتظار داریم که امسال با تجربه که در سال گذشته حاصل شد امسال در این موضوع یکقدری بیشتر تسریع شود و حالا ملاحظه میفرمائید که برخلاف انتظار يك لایحه بمجلس داده شد اگر مقررات اولی تصویب شده بود اصلاً لازم نبود که بودجه بمجلس بیاید و حالا خیلی جای تشکر از کمیسیون بودجه است که لایحه را به این صورت در آوردند که يك اعتباری داده شده است برای يك مدت معین بنده شخصاً باز هم اطمینان ندارم به اینکه اگر این مدت تمام شد بلافاصله بودجه بمجلس بیاید برای

اینکه محظوظانیکه میفرمائید بعد از سه ماه هم هست بعد از چهار ماه هم هست به آخر مجلس هم مدت زیادی باقی نداریم بنده نگرانیم این است که بعد از این سه ماه هم تهیه نشود و آنوقت تا بیاید بمجلس و بخواهد جریانش را تمام کند مجلس تمام است بعد هم ممکن است يك مدت کم یا زیادی فترت حاصل شود بودجه خواهد رفت بمجلس چهاردهم و سال آینده چه شکلی پیدا بکنند این کار صحیحی نیست وای کاش کمیسیون بودجه بیشتر از يك ماه موافقت نمیکرد که لااقل دولت ملزم میشد و مجبور میشد که در ماه اردیبهشت لااقل بودجه خودش را تنظیم کند و بیاورد بمجلس راپرتی را که دکتر میلیسپو منتشر کرده بود آقایان ملاحظه فرمودند اوضاع و احوال از حیث وصول عایدات و پرداخت مخارج بطور کلی مورد نگرانی است بنده يك رقم خیلی قابل ملاحظه در آن راپرت دیدم شاید متجاوز از سیصد میلیون تومان دولت مقروض شده یعنی از يك طرف سطح عایدات پائین آمده از يك قسمت بالطبع میزان مخارج بالا رفته است و تعادل از دست رفته و يك وضعی هم حکمفرماست در مملکت که اطمینان نداریم که دخل امسال لااقل بیایه سال قبل لااقل باشد امسال اگر کسر خرج است لااقل و اگر عایدات رو به نقص و نقصان رفته ممکن است بیشتر دچار مضیقه و منقصت بشویم پس اگر در این صورت آقایان با هم هم عقیده باشند بنده معتقدم که مدت را کم کنیم و فقط برای تا آخر فروردین و ماه اردیبهشت بیست و یکروز وقت داریم و تا دهم اردیبهشت اگر لایحه اش تهیه بشود و بمجلس بیاید وقت هست که تا آخر اردیبهشت در مجلس تصویب شود این نظری بود که بطور کلی میخواستم بعرض آقایان مخصوصاً هیئت محترم دولت برسانم و يك قسمت هم این است که بنده پارسال هم وقتی که بودجه اینجا مطرح بود يك مقداری بنوبه خود صحبت کردم و تذکر دادم که این ساختمان را ولش کنید این تشخیص دادن که ملاکی ندارد ملاک همان عادت دولت و عادت مأمورین است يك ساختمانهای عریض و طویل در غالب جاها شروع شده که اگر از خشت اول ملاحظه شود می بینیم که اینها وجودشان

اسامی موافقین - آقایان: مجدذیبائی - طالش - دکتر غنی - دکتر سنگ - موبدقوامی - مقدم - ناهید - نثار اسلامی - یار احمدی - چاپچی - منشور - هراز - مخبر فرهمند - روحی - بیات - نراقی - گودرز نیا - ذوالقدر - طباطبائی - دکتر قزل باغ - اوحدی - جهانشاهی - منصف - مرآت اسفندیاری - موقر - فرشی - رستم گیو - ملك مدنی - افشاره فرمانفرمائیان - داور - محطالاریجانی - ابراهیمی ریگی - هدایت الله پالیزی - مویده احمدی - مستشار مهندس - لاریجانی - گرگانی - دولشاهی - ساکینیان - مؤید ثابتی - دکتر تاج بخش - نائینی - رضوی - دکتر ادهم - عطاء الله پالیزی - فریدونی - انوار - مسعودی خراسانی - دکتر ضیاء - ملایری - دکتر سمعی - هدایت - ملك زاده آملی - شه دوست - شاهرودی - پناهی - پارسا - فرخ - فتوحی - رفیعی - حمزه تاش - یمین اسفندیاری - عزیزری - شیرازی - معتمدی - صفاری - فروهر - دکتر نفیسی - هاشمی - دکتر طاهری - ابراهیم سمعی - رهبری - طوسی - افغمی - اصفهانیان .

ورقه سفید علامت امتناع - ۱

ضروری نبوده و ساختمانهای زیادی از سابق داریم که اینها تمام بیکار و باطل افتاده است و باز ملاحظه فرموده اید وزارتخانهها و ادارات دولتی دست بیک ساختمانهای دیگری زده اند در صورتیکه آقایان بخاطر دارند فورمولی که در زمان کابینه مرحوم فروغی نسبت بساختمانها گرفته شده بود این بود که فقط از طرف دولت توجه بشود که اینها از هم نپاشند و از بین نروند اینجا هم صحبت کردند و دولت هم گفت که حالا مقتضی نیست و پولی هم نیست و خود دوام و ادامه ساختمان اینطور پیش آورده که غالباً دهاتیها و زارعین عمل فلاحتی را ول کرده اند و برای عملگی به شهر آمده اند با این حال از یک طرف کار فلاحت و کشاورزی تعطیل شده و از طرف دیگر زندگی و اعاشه این جماعت هم سربار شهر و تحمیل بشهر است و حالا بنده که می بینم باز در این قسمت اظهار علاقه شده است که میخواهند ساختمانها را تمام کنند آخر برای چه برای چه کار با چه پولی با چه حوصله این ساختمانها و این قصور که گفته شد جزء همان املاک و اگذاری است یک مأمورینی برای حفاظت اینها گمارده اید اینها را بگذارید بیایند مردم را بپایند خانه مردم را حفظ کنند اینها را بیکار آنجا فرستاده اید چه فایده دارد این ساختمانها را هم تحویل بدهید به وزارت دادگستری بوزارت بهداشتی همینطور هی بسط پیدا میکند و به عرض و طولش اضافه میشود بنابراین اگر موافقت بفرمائید پیشنهاد کنیم موافقت کنیم که این یکی دوسطر آخر حذف شود دولت البته برای یکماه یک اعتبار لازم دارد که دستگاهشان از گردش نیفتد و بعد هم میتواند بودجه کل را تنظیم کنید و بیاورید بمجلس در باب ساختمانها هم یک مطالعه بیشتری بفرمائید و بیک شکل اطمینان بخش تری لایحه کل بودجه را تنظیم کنید البته مجلس هم موافقت خواهد کرد.

نخست وزیر - این که آقای طباطبائی فرمودند که بودجه باید بموقع خودش بمجلس شورای ملی بیاید و در اسفند ماه آمده باشد البته نظر کاملاً صحیحی است حق هم همین بود و بنده و همکارانم هم عقیده هستیم که اصولاً همیشه رعایت

کنیم ولی تصدیق بفرمائید که ما اول اسفند آمدیم سر کار و از اول اسفند تا اواسط اسفند موقع و مجالی نبود که ما به توانیم یک بودجه که از هر جهت کامل باشد بمجلس بیاوریم علاوه بر این آقای دکتر میلیسپو هم تازه وارد بودند و مطالعاتی داشتند و لازم بود که مطالعات خودشان را با نظر دولت تطبیق کنند و بودجه تنظیم شود اشاره فرمودید به بودجه کل این را بنده با قاع قول میدهم که ما بودجه را که امسال به مجلس شورای ملی میآوریم از هر جهت تعدیل شده باشد و مخصوصاً همین نکته موجب شده است که ما تقاضا کنیم یک سه ماهی بمافرت بدهید که ما بتوانیم هم تشکیلات وزارتخانهها را تنظیم کنیم و هم بودجه را روی آن تشکیلات وزارتخانهها قرار بدهیم اینکه آقایان اظهار نگرانی فرمودند که ممکن است بعد از سه ماه هم نیاید بنده با قاع قول میدهم که در مدت سه ماه تقدیم مجلس بشود شاید سه ماه هم نباشد آنها نرسد این وظیفه دولت است و دولت نمیتواند یک چنین امر مهمی را به سهل انگاری و به تعلل بگذارند و بودجه را به مجلس بیاورد و همینطور هم اشاره فرمودند بدوره مجلس هم چیزی باقی نمانده است و دولت باید این کار را بکنند قضیه سیصد میلیون همینطوری که می فرمایند دولت در سال گذشته و سالهای پیش متأسفانه مقدار زیادی مقروض شد و روی همین تعدیلی که گفته شد ما امیدواریم که بودجه را بتوانیم طوری تنظیم کنیم که هم از قرض بتوانیم فراغت حاصل کنیم و هم روی عایداتی که برآورد میشود و آن عایدات هم روی ارقام صحیح خواهد بود بودجه با آن برآورد تنظیم شود و بنا بر این بنده خواستم تقاضا کنم که این موضوعی که برای یکماه اشاره شد آقا هم پس بگیرند و فرصت بدهند بما که در همین مدتی که تقاضا شده است موافقت بفرمایند که ما هم بتوانیم در ظرف این مدت کارمان را انجام بدهیم یک ماه تصدیق بفرمائید کافی نیست که ما بتوانیم در مدت پانزده روز این کار را بکنیم دیروز هم در کمیسیون مذاکرات شد و اعضاء کمیسیون هم بدلائل دولت قانع شدند و قبول فرمودند اما راجع بکار ساختمانها این فقط یک اداره است که برای

نگاهداری ساختمانها است و اگر توجهی نشود از بین می رود ولی در نظر داشته باشید با دقتی که میشود و خود آقای دکتر میلیسپو هم فوق العاده در این باب مذاقه میکنند البته تردیدی نیست که ما هم یک ترتیبی خواهیم داد که روی هوی و هوس نباشد مگر اینکه یک ساختمانهای ضروری و به اندازه که اعتبار داشته باشیم بکنیم بنا بر این بنده تصور میکنم که کلمه طوری تنظیم شده است که نظریات آقایان از هر جهت تأمین است و چون ضروری است و فوری است خواهش بنده این است که زودتر در این باب توجه بفرمایند که کار تمام شود.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

روحی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم عرض میکنم این لایحه در حقیقت بمنزله یک بودجه کشور است بنابراین لازم است که آقایان اجازه بفرمایند که ما نظریات خودمان را عرض کنیم اینجا در مورد بودجه مجلس بنده مکرر هم عرض کرده ام که نمایندگان در دو موقع میتوانند از حق قانونی خودشان استفاده کنند یکی در موقع برنامه دولت است و یکی هم در بودجه که در این دو مورد باید تذکراتی بدولت داده شود و دولت در نظر بگیرد و اطلاعاتی پیدا کند امروز که آقای دکتر میلیسپو آمده اند و آنطور که باید از جریان امور کشور اطلاعاتی ندارند ولی نمایندگان که اطلاعات زیادی دارند اجازه بفرمائید آن نظریات گفته شود و دولت هم متوجه شوند این است که بنده با کفایت مذاکرات مخالفم و موافقم با اینکه هر چند نفر که اجازه خواسته اند صحبت کنند.

انوار - بنده هم با کفایت مذاکرات مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

انوار - آقای رئیس قبول کردند که مذاکرات کافی نیست برای اینکه آقایان نمایندگان با اصلاحاتی در نظر دارند که با دولت باید صحبت کنند و آن اصلاحات را دولت در نظر بگیرد و در بودجه بیاورد با یک صحبت آقای طباطبائی و جواب آقای رئیس الوزراء نمیشود گفت مذاکرات کافی است اما بنده موافقم برای خاطر اینکه چون ما ناچاریم از راه

حقوق دادن و از اینکه فشار زندگانی بر همه کس وارد است ادارات ما هم منتظر هستند که حقوقشان برسد و اگر این اجازه داده نشود همه باطل میدانند در کمیسیون بودجه هم بنده هم آقای فرمانفرمائیان و ثقة الاسلامی در نظر داشتیم که یکماهه باشد ولی آقای رئیس الوزراء و سایر آقایان یک اظهاراتی کردند که ما ساکت شدیم پس ناچاریم که بدهیم و بنده نظریاتی که داشتیم میخواهم بعرض دولت برسانم یکی این است که در بودجه ۱۳۲۱ یک تصمیماتی در کمیسیون بودجه گذشت و آن تصمیمات هنوز عملی نشده است و برخلاف آن عمل میشود ما قراردادیم که اتومبیلها محدود شود و ۱۰۷ تا بشود در تحت سرویس باشد که وقتی دولت محتاج شد بآن سرویس رجوع کند یا اینکه بفروشد این اتومبیلها را و فعلاً اتومبیل هائی که موجود است بکلی از آن حدود خارج شده است نمره های سرخ و سفید و سبز الان به سیصد و شصت تا رسیده است در صورتیکه صد و هفت اتومبیل بیشتر بمطابق تصویب کمیسیون بودجه مجلس نباید داشته باشند اشخاصی می آیند که هیچ ارتباطی بآن کسانی که باید اتومبیل داشته باشند ندارد سوار این اتومبیلها میشوند فعلاً اتومبیلهای دولتی و مالیه مملکت صرف تفریح و تفرج بروند اتومبیل های دولتی سوار میشوند بنده یک روز در کمیسیون بودجه عرض کردم که کار به تجری رسیده است تجری این است که کاملاً برخلاف قانون رفتار میکنند و تصمیمات و قوانین مجلس و کمیسیون را کاملاً زیر پا میگذارند مجلس و کمیسیون گفته است صد و هفت تا اتومبیل باید باشد من می بینم اتومبیل دولتی را سوار میشوند میروند به قم آقا این اتومبیلها فقط باید صد و هفت تا باشد و الان نمره سیصد و شصت را خود من دیده ام (معاون وزارت دارائی - اتوبوسها هم ضمیمه است) خیر آقا کامیون و اتوبوس نیست از همین اتومبیل هائی است که خود جنابعالی سوار میشوید اینها آقا تجری است یک وقت احتیاج است و یک وقت تجری است و عدم رعایت انتظامات و قانون است ما این همه زحمات می کشیم و این همه ملت خرج

میکند که مملکت دارای يك مقرراتی باشد که در تحت آن مقررات حقوق و حدود محفوظ باشد. یکی دیگر از آن چیزهایی که در کمیسیون بودجه گذشت و بعرض مجلس هم رسید که رتبه نه غیر از مدیر کل است رتبه ۹ هر کس که درجات استخدامی راطی کرد رتبه ۹ میشود ولی هر وزارتخانه باید يك مدیر کل داشته باشد ما دیدیم تعداد مدیر کل ها زیاد شده است و احتیاج نداریم و گفتیم که هر وزارتخانه يك مدیر کل بیشتر نباید داشته باشد این است که بنده لازم میدانم این قسمت را هم تذکر بدهم و مخصوصاً مخبر محترم را توجه میدهم که این چیزها را از بین ببرند که خلاف قانون نباشد همینطور نسبت بمعاون ها حالا معاون هم روز بروز زیاد شده است معاون پارلمانی و معاون اداری آن چیزی که قانون گفته است یک نفر معاون پارلمانی است و يك مدیر کل است که معاون اداری است. هر روزبری يك معاون دارد که هر وقت خودش نیست بیاید به مجلس و جواب بدهد حالا معاون متعهد شده است حتی در وزارت کشاورزی هم معاون متعدد شده است پس فردا خواهیم دید که برای وزیر مشاور هم يك معاونی معین شده است آقا يك معاون بیشتر نمیتوانید داشته باشید و این کارها برخلاف قانون است وزارت مالیه باید متوجه باشد و از چیزهایی که برخلاف قانون است و خارج از قانون است باید جلوگیری کند و حقوق ندهد به بیش از يك معاون و يك مدیر کل بیشتر حقوق داده نشود پیشنهاد هم میکنم که هیئت دولت کاملاً متوجه این مطلب باشند و از جمله چیزهایی که بنده عرض کردم و بعضی از آقایان وزراء هم تصدیق کردند و حالا هم بعرض مجلس میرسانم يك مسئله دوری شده است شما علماء هستید اهل علم هستید این دور را رفع کنید. میگویند که چرا زندگانی گران شده است جواب میدهند يك چیزهایی است که دست دولت است و دولت نرخها را بالا میبرد ما هم محتاج هستیم و ناچاریم که نرخها را بالا ببریم به دولت میگوئیم آقا چرا نرخ را بالا بردی قند را چرا قیمتش را گران کردی میگویند چون قیمت چغندر بالا رفته من هم قیمت قند را بالا میبرم این دور است این ترتیب

باو دارد او هم ترتیب باین دارد خوب این مردم بدبخت چه بکنند؟ يك دسته که دارای جنس و کالا هستند آنها هر قدر که سایر اجناس قیمتش بالا برود آنها هم قیمت کالای خودشان را بالا میبرند ولی مستخدمین بیچاره و ماها که فقط کالایمان خدمت است چه بکنیم؟ يك دفعه دولت میآید میگوید آنوقت من چغندر را سه تومان و سه تومان و نیم میخریدم و قند را بآن قیمت میفروختم حالا میخرم بیست و دو تومان و چون این قیمت میخرم باید قند را ترقی بدهم. سابق پنبه خرواری شصت تومان بود حالا رسیده است به شصت تومان و ما ناچاریم متقالی را که ذرعی دوقران بود دو تومان بکنیم خوب بر میگردیم به رعیت میگوئیم پنبه را ارزان کنید میگویند با این پول من میخواهم پیراهن بخرم قند بخرم و اگر هم مردم باید کفن بخرم و اگر قیمت پنبه ارزان شود با این گرانی قیمت پارچه و قند و سایر ما محتاج نمیتوانم حالا من میدانم حل این مسئله دوری چه میشود این مسئله باید حل شود دولت باید در این قسمت فکر کند به بیند این میزانی که خرج بالا میرود بکجا خواهد رسید آقای روحی همیشه به من حمله میکنند که منفعت کارخانجات بیشتر از صدی دوازده نباید باشد و سود بیشتر از صدی دوازده نباشد آنها میگویند اول باید دولت بیاید اقدام کند این کارخانجاتی که منسوجات تهیه میکنند میگویند که پنبه ما باید ارزان باشد حقوق و مزد کارگر وقتی گران است نمیشود قیمت جنس را ارزان کرد دولت قند را پیش میکشد و دهان همه شیرین میشود صابون و سیمان و چیزهای دیگر را هم تحت نظر بگیرد و صدی دوازده هم همانطور که پیشنهاد شده است بیشتر نبرند همانطور که میگویند معاملات و ادارات ما در کارخانجات عمل بازار گانی است این نفع را هم بازار گانی بکنید وقتی که این کار را کردید وقتی که از طرف دولت این قدم برداشته شد مسلماً نسبت بآن فروشندگان دیگر هم این تفاوت پیدا میشود کم کم باید این دور را در يك جایی حل کرد. آنچه که بنده بنظرم رسیده غیر از این که دولت آقای سهیلی که حقیقه يك علاقمندی کامل دارد بکارهای مردم این

را تحت نظر بگیرند بعد از آنکه تحت نظر گرفتند واقفاً معامله بازار گانی بکنند باین معنی که خرج و دخل بکنند صدی دوازده بیشتر فایده نبرند بلکه بنده میگویم که صدی دوازده هم دولت نباید ببرد وقتی که دولت این رعایت را کرد همان دخل و خرج بازار گانی را دولت هم رعایت کرد کاملاً قیمت ها تفاوت میکنند و يك توسعه در مملکت پیدا میشود. موضوع دیگری که بنده نمیخواهم این جا بحث کنم و آقای رئیس الوزراء مستحضر هستند موضوع بردن جو بدبخت کاشانی ها است که يك مردمان شرافتمندی يك شرکتی تشکیل داده اند و از جیب خودشان پول داده اند که برای کاشان آذوقه تهیه کنند و اخيراً مقداری جو خریده اند و حالا آقای نراقی شرحش را بیان خواهند کرد و بنده امروز صبح شنیدم و حقیقه متأثر شدم که این زن و مرد فقیر کاشان منتظر بودند که راه آهن جورا برای نان آنها بار کند و بعد فهمیدند که جو آنها را برده اند این است وضع حال مردم و ترتیب کار و میگویند چاپیده اند دیگر عرض نمیکنم که کی چاپیده است چه باید کرد؟

مخبر - در موضوع قند انصافاً اگر قبلاً قیمتش را دولت توجه کرده بود و بموقع خودش نرخ واقعی معین کرده بود امروز بدرجات نرخ قند خیلی از این ارزان تر بود گرانی قند نبودن آن بیشتر از این جهت است که دولت بموقع فکری برای قیمت چغندر نکردند اگر خاطر آقان باشد يك روز دیگر هم در مجلس این مطلب را عرض کردم و مخصوصاً در اسفند ۱۳۲۰ که آقای هژیر وزیر پیشه و هنر بودند خدمت ایشان هم خدمت آقای سهیلی هم خدمت آقای عدل وزیر کشاورزی و همچنین خدمت آقای بدر که وزیر دارائی بودند عرض کردم و مکرر هم تذکر دادم که آقا ما در سال ۱۳۲۰ احتیاجات زیادی به قند داریم حد اقل مصرف قند ما در سال صد هزار تن است و احتیاج زیادی به قند داریم تا بحال مقداری از آن را در داخله کشور و بقیه اش را از خارج باید تهیه کنید بواسطه اثباتاتی که دولت دارد و بابودن وسائل حمل و نقل نمیتواند آج مقداری را که باید از خارج وارد کند تهیه کند

پس ما باید خودمان اگر بتوانیم در داخله مقدار مصرف خودمان را تهیه کنیم راهش هم این است که ما الان قدم برداریم و میزان و محصول چغندر را زیاد کنیم و قیمت را طوری معین کنیم که برای زارع زراعت چغندر ضرر نکند و بنده معتقد بودم که اگر آن عرایض مورد توجه میشد تمام قند ۱۳۲۱ کشور از کارخانجات خود کشور تهیه میشد ولی تصدیق کردند و متأسفانه عمل نکردند نرخ چغندر در آن زمان پنج تومان یا شش تومان بود و آن قیمت برای زارع ضرر میکرد و نتیجه آن این شد که در سال ۱۳۲۱ محصول چغندر شما به يك ربع عمل سالهای قبل هم کمتر شد حالا برای آن چه اقدامی کرده اند. امیدم و برای سال جاری هم امیدم چه عملی کرده اند. اما در مسئله اتومبیل نظر آقا تأمین است چونکه کمیسیون بودجه ۱۳۲۱ تصمیم گرفت و بصورت قانونی درآمد آن هم بنده به آقای نخست وزیر تذکر دادم ایشان هم اظهار فرمودند که دولت تصمیمات مجلس را البته بموقع اجرا میگذازد و برای وزارتخانه ها هم طبق صورتی که از کمیسیون بودجه گذشته و به دولت ابلاغ شده است که برای هر وزارتخانه مطابق احتیاجاتی که دارند يك یاد و یا پنج اتومبیلی که معین شده است نگاه داشته اند و بیشتر از آن هم نگهداشته نمیشود و در موضوع مدیر کل ها هم باز همانطور که در کمیسیون بودجه سال گذشته تصمیم گرفته شده و بصورت قانون بنده ابلاغ شده است دولت مکلف است رعایت کند که هر وزارتخانه يك مدیر کل بیشتر نمیتواند داشته باشد دولت هم اگر بخواهد غیر از آن عمل کند نمیتواند برای اینکه این نظر کمیسیون است و بدولت هم ابلاغ شده و بصورت قانونی در آمده است البته از آن جهت هم نظر آقا کاملاً تأمین است. در قسمت گرانی اجناس هم که ایشان فرمودند که دست خود دولت است آنهم يك بحث مفصلی است و بنده امیدوار هستم که نظر آقا را دولت تأمین کند و مطابق اطلاعاتی که بنده پیدا کرده ام دولت در مقام مطالعاتی هستند که نظر آقا اجرا شود حالا آن مطالعات چه وقت عملی میشود و بصورت اجرا درمی آید و بصورت عمل بخود میگیرد بنده امیدم و بیش از این هم دیگر نمیتوانم چیزی عرض کنم.

در موضوع ساختمانها که فرمودند در گذشته يك ساختمانهاى
برای مدارس شده است در ولایات و مرکز مثلاً در سبزوار
و یا سایر نقاط ایران مدارس ساخته شده است که بعد از شهریور
۱۳۲۰ ناتمام مانده است فرض بفرمائید هر مدرسه يكصد
هزار تومان خرج داشته است هشتاد هزار تومان از خرج آن
شده است و بیست هزار تومان از خرج آن باقی است و اگر
این خرج نشود علاوه بر آنکه از اصل آن نمیشود استفاده
کرد اصل بنا و خرجی هم که شده است اساساً از بین میرود و
این بضرر مملکت است بنابراین نظر آقای امیدوارم بصورت
بهتری تأمین شود.

رئیس - آقای نراقی.

نراقی - عریضی که بنده میخواهم عرض کنم يك قسمت
از آن گفته شده است و دیگر تکرار نمیکم. در این ماده
واحد ذکری از عوائد دولت نشده است در صورتیکه بودجه
يك قسمت آن مربوط به عوائد است و باید در این ماده واحد
نوشته شود که عوائد هم طبق مقررات و قوانین مالیاتی که
سابقاً بتصویب رسیده است در طی این سه ماهه وصول خواهد
شد و اشاره بآن نشده مطلب دیگر این که هر موقع راجع
به نواقص زندگانی و خصوصاً مستخدمین دولت تذکر داده
میشد دولت وعده میکرد که در بودجه آینده انشاء الله جبران
میشود همینطور برای نواقص بعضی بنگاهها خصوصاً بنگاههای
که باید مردم از آن متمتع شوند مثل بنگاههای بهداشتی و
فرهنگی هر وقت راجع به توسعه آنها صحبت میشد دولت
حواله میکرد به بودجه آتی مثل اینکه بنده مکرر از آقای
وزیر بهداشتی تقاضا میکردم که يك فکری برای شهر ما کاشان
بکنند یعنی از بودجه وزارت بهداشتی صد دینار استفاده
نمیکند و فقط مختصری از بودجه شهرداری برای بهداشتی
استفاده میکند یعنی سی هزار تومان محل و اعتبار دارد و
از این مبلغ بیست و چهار هزار تومان صرف کارگزینی میشود
شش هزار تومان آنها هم برای غذا و لباس و این چیزهای مرضی
است با آقای وزیر بهداشتی که در این قسمت مذاکره شد
فرمودند که انشاء الله در بودجه آتی رعایت خواهیم کرد

چه کند این پاسبان خودش و زن و بچه اش دوسیر گوشت که
میخواهد این دوسیر گوشت با نخود و متعلقاتش میشود ۱۵
قران دو تومان این آدم با حقوق ماهی چهل تومان و پنجاه
تومان آیا ممکن است زندگانی کند؟ آقای معاون وزارت
دارائی خواهش میکنم حساب این را روی کاغذ بیاورند که
با ماهی چهل تومان يك پاسبان میتواند يك بخور و نمیری
برای خود و زن و بچه اش تهیه کند این را ملاحظه بفرمائید
که تا سه ماه دیگر ممکن است زنده بماند یا ممکن است
دست به دزدی بزند و وسیله ناامنی بشود، يك موضوع
دیگری که میخواهم عرض کنم این است که در سال گذشته
دوماه مساعده داده شد بکارمندان دولت یکماه آن را بخشیدند
و یکماه دیگر در آن قانون ذکر شده است که در طی سال
۱۳۲۲ بتدریج کم شود این را خواهش میکنم یا به بخشید
یا اگر فعلاً محلی ندارید موافقت بفرمائید که در این سه ماهه
از حقوقشان کسر نشود البته در درجه اول آن را به بخشید
آنوقت هم آقای نخست وزیر وقت همینطور وعده کردند که
این را هم خواهیم بخشید و اگر حالا بخشودنش ممکن نیست
لااقل در این سه ماهه اول سال که فشار زندگانی کمر شکن است
موافقت بفرمائید که چیزی کسر نشود. يك موضوع دیگری
که بنده میخواستم یادآوری کنم. در قانون متمم بودجه
۱۳۲۱ راجع به قانون استخدام مهندسين يك ماده ضمیمه
شد و دولت مکلف شد که تا اسفند ماه گذشته يك قانون
استخدامی برای تیپ جوان و تحصیل کرده و مهذب مملکت
که طبقه مهندسين هستند تهیه کنند و به مجلس بیاورد
اسفند تمام شد فروردین هم دارد تمام میشود و اثری از این
وظیفه که بر عهده دولت بود ظاهر نشده است آقایان میدانند
که مهندسين فاضل ترین طبقات کشور هستند کارشان هم
سنگین است و مشکل و تقاضای حقوق زیادتری هم نمیکند
فقط میگویند این کاری که ما میکنیم و خدمتی که میکنیم
این خدمت را بصورت رسمیت در بیاورید و مراحل خدمتیمان
را معلوم کنید و دوره خدمتی را برای ما معلوم کنید که
زندگانی ما را تثبیت کند ولی دولت در انجام این تکلیف

کوتاهی کرد و بنده شنیدم که اخیراً دست از کار کشیده اند
البته این عمل را نباید حمل بر اعتصاب و اعتراض کرد فقط
برسبیل یادآوری و تذکری بوده است که وظیفه را که دولت
داشته است زودتر انجام بدهد این را تمنا میکنم آقای وزیر
پیشه و هنر مورد توجه قرار بدهند و وسائل آسایش حال
این طبقه مؤثر کشور زودتر فراهم شود. راجع بآن قسمتی
که آقای انوار راجع به کاشان فرمودند بنده خواستم عرض
کنم که يك شرکتی برای تأمین خواربار مردمان فقیر و بیچاره
باسرمایه و همت خود مردم آنجا اداره شده است و دولت فقط
مزاحمت ایجاد میکند من باب مثال عرض میکنم که این
شرکت تا اسفند ماه گذشته سی و سه هزار تومان پول تلگراف
داده است تلگراف تظلم از دست مأمورین دولت مساعدت که
نکرده اند مزاحمت هم ایجاد کرده اند اخیراً هم مأمورین ارتش
خرم آباد اجناس موجودی آنها را برداشته و ضبط کرده اند
معلوم میشود فرمانده لشکر آنجا یا بوهای ارتش را بر مردمان
شهر و ساکنین کاشان ترجیح میدهد. خدا توفیقشان بدهد.
مخبر - در موضوع کمک به مستخدمین که آقای نماینده
محترم تذکر دادند بنده بانظر آقایان راجع به موقوفه المطالبه
گذاشتن مساعده که پرداخته شده خواهش میکنم که پیشنهاد
بفرمائید بنده قبول میکنم و امیدوارم که دولت هم قبول
خواهد کرد و بنده هم که مذاکره کردم نظر دولت هم هست
و با این نظر موافق است الا اینکه وجهی که به مستخدمین
داده شده است در بودجه عمومی محل نبوده است و دولت از
بانك این اعتبار را گرفته است و باید بآن محل بپردازد و فعلاً
محلی برای پرداخت آن قرض در نظر نگرفته اند و نتوانسته اند
بصورت تخفیف قطعی در بودجه منظور دارند و فعلاً برای
موقوفه المطالبه گذاردن در این سه ماهه پیشنهاد بفرمائید
قبول میشود. در موضوع سختی معیشت و گذران مستخدمین
هم که اشاره فرمودند البته این موضوع مورد توجه دولت هست
و باید يك قدم اساسی هم برای این کار بردارند اما اینکه
فرمودند يك اعتبار اضافی برای بعضی چیزها در نظر گرفته
شود آنها هم يك باری بردوش دولت اضافه خواهد کرد و نتیجه

ندارد پس باید به دولت گفت و ازدولت خواست که از مخارج زائد بکاهد و صرف مخارج لازم بکند و دولت باید در این سه ماهه که مجال دارد مطالعه کند و از بعضی مخارج غیر لازم کم کند و باین مصارف بیفزاید. در موضوع عوائد هم که آقا اشاره فرمودند اگر آقا به قوانین گذشته که یک دوازدهم از مجلس گذشته است اشاره به عوائد هم در آنجا آقا ابتدا سابقه ندارد عوائد همان است که پایه هایش روی قوانین گذارده شده است نه یکشاهی اضافه میتواند بگیرند نه چیزی میتواند کسر کنند نظر آقا از این جهت کاملاً آسوده باشد که چیزی اضافه نخواهد شد و آن قسمت راجع به مستخدمین را هم پیشنهاد بفرمائید.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده خواستم یک موضوعی را اینجا تذکر بدهم و اینجا مذاکره شد و بنده خواستم راه عملی آنرا عرض کنم. موضوع زندگانی مستخدمین باید از طرف دولت مورد توجه واقع شود. امروز قبل از تشریف فرما شدن جناب آقای نخست وزیر بودجه مجلس شورای ملی گذشت برای سه ماه کارپردازی مجلس یک نظر خوبی اتخاذ کرده بود که بنظر بنده وزارتخانه ها و کارپردازی هر وزارتخانه باید این تصمیم را بگیرد و آن این است که برای مستخدمین و کارمندان جزء و کل خواربار تهیه بکند و در دسترس آنها بگذارد و الا هر قدر که حقوق کارمندان دولت اضافه شود با این وضع که فعلاً هست صلاح نیست و ممکن نیست زندگانی آنها تأمین شود و این موضوع از کارهای مهم دولت است که در درجه اول باید مورد توجه واقع شود و باید هر وزارتخانه در بودجه خودش یک اعتبار گردانی بگذارد و اگر محل هم ندارند از بانک قرض کنند و خواربار تهیه کنند و مخصوصاً برای مستخدمین جزء و تا رتبه ۵ و ۶ که اکثر آنها خودشان وسیله تهیه خواربار ندارند یک اقدام اساسی در این موضوع بشود (صحیح است) بنده شنیدم در وزارت پیشه و هنر یک همچو فکری شده است و یک همچو قدمی برداشته اند بنده میخواستم پیشنهاد کنم که همه وزارتخانه ها این کار را بکنند و ازدولت

استدعا کنم که مخصوصاً این مطلب را مورد توجه قرار دهند و قتیکه اینطور شد همه راحت خواهند شد. یک تلگرافی است که بر حسب تصادف از مایلا بردیشب از یک عده مستخدمین رسیده است خطاب به جناب آقای نخست وزیر و وزارت دارائی و د کتر میلیسیوو کپی هم به بنده است که مستخدمین دولت عرض کرده اند که سنگینی معیشت طوری طاقت فرسا شده است که ما بیش از این نمیتوانیم تحمل کنیم هر روز فکر این هستیم که فکری بحال ما بشود. اگر دولت در نظر دارد قدمی برای این کار بردارد و باید این اقدام زودتر بشود البته تصدیق میفرمائید که سختی هم در این سه ماهی است که ما داریم قانون میگذرانیم این سیاه بهاری که معروف است بعد از سه ماه که خرمن بدست میآید البته خواربار ارزان و فراوان میشود و این سختی برای مردم فقط در این سه ماهه است و بنده تمنی میکنم که در این سامه دولت بیشتر توجه بکند به آسایش مردم و مخصوصاً مستخدمین و بوسیله جراید و رادیو با گاهی مردم و مستخدمین دولت برسانند که دولت در فکر رفاه آنها است که به عملیات دولت مستظهر شوند و البته طبقه مستخدمین دولت که بنظر بنده از طبقات مؤثر و روشن فکر کشور هستند آنها باید با عائله شان زندگانشان راحت باشد و آسایش داشته باشند و این کار هم مشکل نخواهد بود برای اینکه برنج و نان و قند و صابون که در دست خود دولت است سایر مایحتاج آنها را هم بهمان وسیله که عرض کردم تأمین کنند و این مطلب خیلی قابل توجه و دقت است زیرا اگر توجه نشود آنها نمیتوانند انجام وظیفه کنند این نظری بود که بنده میخواستم عرض کنم و راجع به سایر قسمت ها هم که آقای مخبر کمیسیون بودجه در جواب آقای نراقی فرمودند آن قسمت هم تصور نمیکنم ایشان را قانع کرده باشد.

وزیر پیشه و هنر (آقای بدر) - موضوعی که آقای امیر تیمور فرمودند راجع به قند که کسر قند امسال کارخانجات بواسطه کمی قیمت بوده است بنده تصدیق میکنم که ممکن است کمی قیمت هم اثری داشته باشد ولی همچنان

که فرمودند نبوده در تهران قیمت ۸ تومان بوده و در ولایات ۱۲۰ ریال و خیلی بیش از این بوده است که شما تصور میکردید. ولی دوعلت داشته است که یکی حمل و نقل و باربری بود که اگر یک جاهائی هم تهیه شده بود نتوانستند به کارخانه ها برسانند و علت دوم هم این بود که مردم احتیاج به خوراک داشتند و خوردند چغندر را اصلاً عوض اینکه بیاورند بکارخانه خودشان مصرف کردند و امسال هم قیمت را بالا بردیم و به ۲۲ تومان رساندیم. البته عمده مسئله و آنچه هم تحقیق کردیم تا بحال اشخاصی در ولایات راضی هستند باین قیمت ولی بنظر بنده باز نظر بر این است که در موقع محصول زیادتر باشد و بعلاوه وسیله باربری هم باشد و البته وسیله باربری بیشتر مهم است. موضوع دیگری را که آقای نراقی فرمودند راجع به استخدام مهندسین دولت در سال گذشته یک ماده بوده است در قانون متمم بودجه که تا آخر اسفند تهیه بشود و تا اسفند ماه گذشته این قانون هنوز تمام نشده بود و بعضی از اصلاحات هم در این قانون لازم بود که بشود و بعلاوه اصل این قانون و طرح آن در خود وزارت پیشه و هنر تهیه شده است و فعلاً در وزارت دارائی است و مشغول هستند. از سایر وزارتخانه ها هم که مهندس دارند نظر آنها را هم خواسته اند که جلب کنند تا در یک مدت خیلی قلیلی تمام بشود و البته تقدیم مجلس شورای ملی میشود.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقای روحی.

روحی - بنده عرض مختصر است بنده بطور کلی میخواهم بهیئت دولت یاد آوری کنم که سازمان وزارتخانه ها طوری است که بضرر مردم است. بحدی خراب است و بقدری بنیادش بد گذاشته شده است که یک نفر نمیتواند بگوید که از این جریان دولت نمیتواند یک نتیجه بگیرد مگر اینکه دست بر مسائلی بزند که من شرم دارم بگویم. اینها را باید اصلاح بکنند بنشینند و به بینند احتیاجات این مردم چیست و در این کشور چه خبر است. دولت چه قسم مردمی میخواهد

و حوائج ضروری این ملت بدبخت را در این موقع تنگ کمی میتواند بر آورده بکند و زارتخانهها روی این سازمانها که ... بنده بقدری از این کار وزارت کشاورزی خوشوقت شدم و خیلی متأسفم که آقای وزیر پیشه و هنر با تذکری که بایشان دادم توجهی نفرمودند و آن اینست که ایشان (آقای وزیر کشاورزی) تا رفتند بوزارتخانه یک هیئت بازرسی گذاردند که همراه رسیدگی کنند و بدولت گزارش بدهند و آقای وزیر پیشه و هنر هم راجع به ۷۰ هزار بقچه نخ و شرکت پخش کالا و امثال آن بهتر بود که یک همچو کاری میکردند و امید داشتند یک مردمان وزین را که این دفاتر را رسیدگی بکنند که این اشخاصی که به نفع مردم کار میکنند این را رسیدگی کنند و نگذارند که بطور قطع هر که هر چه میخواهد ببرد ببرد. بنده اینجا نمیخواستم عرض کنم بنده بنوبه خودم این موضوع را میگویم و بعد سؤال میکنم و استیضاح میکنم دنبال میکنم با این مدارکی که بهشان نشان دادم دولت باید تحقیق بکند و ریشه دزدی را از وزارتخانه ها باید بردارد غیر از این دیگر نمیشود کار کرد آقا شما برای خیر جامعه باید کار کنید شما برای صلاح مردم و اصلاح حال آنها اینجا نشسته آقا. بنده پارسال سؤال کردم که آقا امسال در سراسر کشور در وضع مازاد میلیونها تومان دزدی شده است یک نفر این حرف را تأثیر نداد مثل اینکه به دیوار گفته شده است. وزیر وقتی یک وکیل یک اظهاری را کرد باید برود رسیدگی کند و فکری بکند نه اینکه بیاید فردا یک جواب سرسری و سهل انگاری بدهد این طرز عمل که خوب نیست باید در آنرا دوا کنید و بگوئید آقا در پیشگاه جامعه ما مسئول هستیم. بشخص آقای نخست وزیر من کمال ارادت را دارم بایشان و سبک عملشان و منویانشان کاملاً اعتماد و اطمینان دارم این را استدعا میکنم استرحام میکنم تضرع میکنم آقایان توجه بکنید بروید بکنید ریشه بدکاری را در وزارتخانه که کشور را برباد داد یک کام. بنده صریحاً عرض میکنم که به نفع مردم برداشته نشده جز اینکه ما این گرفتار بهارا برای مردم درست کردیم

الان اینجا مذاکره میشود که خوب است خواربار تهیه کنند برای مستخدمین وزارتخانه‌ها وزارت پیشه و هنر کرده است فلان جاهم بکند آقا فکری برای کشور بکنید طبقه بدبخت طبقه سوم را در این مملکت کی باید برایش خواربار تهیه بکنند. این کشاورزی که مالیات میدهد و یک سیرقند و یک متر پارچه بهش میدهند او چه بکند آقا. باید یک کاری کرد که همه در پرتو آن همه استفاده بکنند منحصر بیک دسته نباشد. اضافه حقوق دادن فایده ندارد و خواربار دادن نتیجه ندارد بنشینید یک چاره برای رفع بیچارگی کشور بکنید. بنده نمیدانم که چرا تمام موجودیت خودمان را بعد از شهریور از دست دادیم ما چرا باید این جور باشیم چرا دست بیک کارهای لازمی نمی‌زنیم. طوری شدید اصلاً که فکر نمیکنیم که ما هم یک مسؤلیتی داریم طوری است امروز که هیچکس آقا جلوی شمارا نگرفته هر کاری را که میخواهید بکنید هر اصلاحی که میخواهید بکنید دست‌تان باز است حتی در قضایای خارجی هم باید شما قوی باشید در هر قضیه تمکین نباشید و اصل را از بین نبرید. اینها موضوعی است که بنده از دولت استدعا میکنم که رسیدگی کنید و راجع به بعضی وزارتخانه‌ها بنده شخص حضرتعالی را در خارج آقای نخست وزیر خدمتتان میرسم و مسائلی را عرض میکنم که مستلزم کند شما را که بروید در وزارتخانه‌ها بازرسی کنید و تحقیق کنید که این خرابکارها از وزارتخانه‌ها بر داشته شود بروید ببینید در ولایات آقا عملاً داد و ستد است. در هر اداره که شما بروید یک کاری بگذرانید پول میگیرند غارت می‌کنند. اینها خوب نیست اینها یک حقایق تلخی است که دولت باید ترتیب اثر بدهد اما نسبت به بودجه که از کارهای مهم کشور است و یکی از کارهای مهمی است که وکیل میتواند روی آن اظهار عقیده بکند. ما همین بودجه را داشتیم و با آن کارهای بس مهم دیگری هم انجام میدادیم راه آهن میکشیدیم کارهای سودمند دیگر میکردیم ولی امروز تمام آنها از میان رفته است باز هم میگویند که صد میلیون یا دو صد میلیون

سیصد میلیون کسرداری این را میخواهیم به بینیم چه شده است. باید اصلاحاتی شود که مالیات بده‌ها آتھائی که مالیات میدهند بدانند که در برابرش شما یک کار خوبی برای آنها انجام دهید. حالا عرض میکنم بخود آقای وزیر راه هم عرض کردم اینها یک اداره دارند در کرمان چندین نفر در آنجا هستند و هیچ کاری هم ندارند جز اینکه اینها حقوق میگیرند بی ربط و هیچ کاری هم از وجودشان ساخته نیست. این ادارات را حذف کنید آقا. آقای وزیر کشاورزی می‌بینید که امروز دیگر نه تراکتوری است و نه چیزی است دیگر اینها را باید بردارند و بکاهند از اینجاها و در عوض زراعت را درست بکنند والا این طرز طرزی نیست که ما بتوانیم زندگی کنیم و این زندگی روزمره آقا روزگار ما را سیاه کرده است کاری کنند تا مردم نان داشته باشند و کمی لباس داشته باشند این که نمیشود آقا کشور را اساسی لازم دارد فکر میخواهد رسیدگی میخواهد دنبال میخواهد. بنده امیدوارم دنبال این عریض بنده را بگیرند و این پولها را از دزدها پس بگیرند. عرض کنم راجع به بازرسی وزارتخانه‌ها باز میگویم و مدرک نشان میدهم که این کارها شده بروید اقدام کنید و در برابر کاری کنید که این پولها به نفع جامعه گرفته شود و خرج شود و مصرف خود جامعه بشود.

نخست وزیر (آقای سهیلی) - شکایاتی که از مأمورین دولت چه آتھائی که در تهران هستند و چه در خارج میرسد بیش از آن چیزی است که آقای روحی بیان کردید. بنده خودم کاملاً صد در صد معترفم و اطلاع هم دارم. وقتی که آقای اعتبار به سمت وزارت کشاورزی تعیین شدند این را خواستند و بنده هم فوراً موافقت کردم و بیک حیثیتی هم با آنجا اعزام شد و در نظر است که بچند وزارتخانه دیگر که حالا اسمش را نمی‌آورم فرستاده شود و اشخاص در نظر گرفته شده‌اند که بروند اشخاصی را که بر خلاف وظایف خودشان عمل کرده باشند تعقیب کنند بنده بشما قول میدهم که بشد بدترین مجازات مجازات شوند و از طرف دیگر بنده در نظر دارم که

یک دفتری البته خیلی مختصر (آقای انوار) البته سازمان زیاد نخواهد داشت. فعلاً یک دفتر در خدمت آقای سمیعی وزیر مشاور تهیه میکنیم اصولاً اشخاصی که شکایت دارند بآن دفتر مراجعه شود و بنظر آقای سمیعی برسد و از طرف ایشان بازرسیهایی در وزارتخانه‌ها برای همان مدت معینی که باید بازرسی بکنند معین بشوند. لازم هم نیست که باسم بازرسی از وزارتخانه‌ها گرفته شود باسم بازرسی هم گرفته نمیشود مشاغلی که دارند دارند ولی برای مدت معینی انتخاب خواهند شد و در تحت نظر مستقیم ایشان بازرسی‌ها عمل خواهند کرد و اقدام خواهند کرد. درست است که بازرسی کل کشور ما مطابق قانون جزء وزارت دادگستری است (بعضی از نمایندگان - آن منحل شد) آن را بخاطر ندارم ولی این را در نظر داشتم چون دائماً وقت بنده صرف مراجعات مردم میشود و حقیقتاً وقتی که مراجعه میکنم می‌بینم که غالبش هم صحیح است گوا اینکه اشخاصی هم هستند که از موقع سوء استفاده میکنند و بی خود شروع میکنند بکافز پرانی البته اینها هم باید تفکیک شود از هم و البته با این زحمتی که بنده بمهده آقای سمیعی گذاشته‌ام و ایشان هم قبول فرمودند همین دو روزه تعیین خواهد شد.

روحی - بنده تشکر میکنم.

مخبر - موضوع بازرسی که آقای نخست وزیر اشاره فرمودند که جزء وزارت دادگستری است این جزء هیئت نفیثیه بود که بودجه آنرا کمیسیون حذف کرد در سال ۱۳۲۱ و چون بودجه آنرا کمیسیون حذف کرد بالطبع آن عمل از بین رفت. ولی بعداً استحضار حاصل کردیم که دوات از محل اعتبارات خودش برای این کار تعیین کرده است در هر حال اینجا قید قانونی ندارد که این کار در زیر نظر وزارت دادگستری باشد البته این خیلی نظر شایسته است که جناب آقای سمیعی توجه باین کار بفرمایند و امیدواریم که این موضوع عملی شود. موضوعی که خواستم عرض کنم موضوعی است که آقای بدر فرمودند که موضوع چغندر قیمت آن ۱۲۰ ریال و ۱۴۰ ریال تعیین شده است این را

تکذیب نمیکنم ولی کی این قیمت تعیین شد وقتی که چغندر بدست آمده بود حکم نوشدار و بعد از مرگ سهراب را داشت بنده پیشنهاد اضافه قیمت را در موقع قبل از برداشت محصول و موقع کشت چغندر عرض کردم آقا نرخ صحیح معلوم کنید که زارع تشویق شده و زراعت بکند شما موقعی که زارع میخواهد زراعت کند ۳ تومان نرخ معین کردید این صرف نمیکرد (وزیر راه - ۷ تومان بود آقا) موقع عمل و برداشت محصول وقتی که دیدید محصولی در کار نیست آمدید نرخ چغندر را بالا بردید و بالنتیجه چغندر کم میشود. افراط و تفریط است آقا موقعی که کار باید بکنید نمیکنید و موقعی که نباید بکنید میکنید این نتیجه عمل است. موقع دیگرش که نتیجه ندارد و این از بین میرود نتیجه آن این گرانی شده است که می‌بینید ولی در موقعی که هیچ فایده نداشت اضافه کردید (بعضی از نمایندگان - کافی است کافی است) **عده از نمایندگان** - خیر. کافی نیست.

رئیس - موافقین با کفایت مذاکرات برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهادات خوانده میشود.

پیشنهاد آقای ثقة الاسلامی:

در این موقع که سه دولزدهم مطرح است بنده پیشنهاد میکنم یک ماه مساعده سال گذشته که امسال باید ندیجاً از حقوق کارمندان کاسته شود بواسطه گرانی روز افزون این یک ماهه نیز بکارمندان از بابت کمک خرج امسال بخشوده شود

جمعی از نمایندگان - این پیشنهاد خرج است نمیشود آقا

ثقة الاسلامی - عرض کنم این پیشنهاد خرج است بنده هم میدانستم که وکیل نمیتواند پیشنهاد خرج بکند ولی چون تکلیف این در این سه ماه معلوم نشده است بنده میخواستم خواهش بکنم از هیئت دولت که این سه ماه را یک مهلتی بدهند تا اینکه تکلیف بودجه‌ها معلوم شود بلکه در آن موقع در بودجه دولت خودش یک فکری بکنند این بود که این پیشنهاد را کردم در ضمن خواستم استفاده بکنم چون راجع بمستخدمین دولت اینجا صحبت شد و یک حرفهایی راجع به مستخدمین گفته میشود بنده خواستم یک

مثلی بیاورم يك وقت گفتند يك نفر معممی را در حرم حضرت رضا علیه السلام گرفتند و دزدی کرده بود. حاکم وقت گفت این دزد را ببرید پیش یکی از ملاهای معتبر علمای معتبر ایشان گفتند آقا ملا دزدی نمیکنند بلکه این دزد در لباس ملا در آمده است و این مستخدمین که میفرمایند دزدی کردند اختلاس کرده اند و چه کرده اند اینها دزد هستند که آمده اند و مستخدم شده اند و الا مستخدم حقیقی دزد نیست (صحیح است) بنده يك پیشنهادی عرض میکنم به هیئت دولت هیئت دولت عوض اینکه مستخدمین مختلس را ببرد و حبس کند و نمیدانم تنبیه بکند بنده چندین دفعه به آقایان وزراء پیشنهاد کردم مستخدمین صدیق و کار کرده را تشویق بکنند نه اینکه تشویق نکرده اند بلکه منتظر خدمت هم شدند و از خدمت هم بیرونشان کردند. بنده يك مثال مختصری میآورم که اینجا گفته شود: يك نفر مستخدم جزء در موقع ۳ شهریور در اشنو رئیس نمیدانم يك چیزی بود يك اداره ای بود گمرك بود. چه بود. آنجا وقتی که تمام مردم و مأمورین فرار کردند این آدم آن پولی که در دسترسش و در صندوقش بوده است ۱۸۰۰ تومان بوده است این مستخدم گمرك چاره نمی بیند جز اینکه این پول را در آنجا قایم میکند و خودش فرار میکند به تبریز. رئیس گمرك عوض اینکه او گفت آقا این پول دزدیده نشده من این را قایم کردم وقتی امنیت برقرار شد من میآورم و پول را بشما میدهم. این را اولاً منتظر خدمت کردند و بعد از خدمت معافش کردند و حقوق ۶ ماهش را هم ندادند. بعد از اینکه امنیت برقرار شد با يك سرباز روسی رفت آنجا و آن ۱۸۰۰ تومان را در آورد و تحویل تبریز داد. با وجود این اقلام از اداره گمرك خواهش کردم که يك کاغذ تقدیر باو بنویسید که يك کار خوبی کرده اید ولی نه آن حقوق ۶ ماهه انتظار خدمت را باو دادند و نه آن تقدیر را باو نوشتند. در نتیجه آن زحمتی که کشید و کار خوبی که کرد و برای اینکه انجام خدمت کرده است ۶ ماه حقوقش رفت و اسمش هم بدزدی ثبت شد و يك کاغذ تقدیر هم باو ننوشتند. این است که میخواهم عرض بکنم به

مستخدمین اهانت نکنید دزدها را بگیرند مستخدم دزد نیست و بنده پیشنهاد را پس گرفتم.
رئیس - پیشنهاد آقای مجد ضیائی :
 پیشنهاد میکنم در ماده واحده پس از کلمه اتمام ساختمانها اضافه شود در مرکز و شهرستانها.
رئیس - آقای مجد ضیائی .
مجد ضیائی - يك ساختمانهای ناقص در شهرستان هست که آنها هم باید ضمیمه شود.
منخب - ساختمان اعم از مرکز و شهرستان ها است.
مجد ضیائی - بسیار خوب پس میگیرم.
رئیس - پیشنهاد آقای مهذب .
 بنده پیشنهاد میکنم مقرر شود تا حدود ثلث حقوق کارمندان با آنها خواربار بقیمت دولتی بدهند.
رئیس - آقای مهذب .
مهذب - پیشنهاد بنده برای این است که رفاهیتی در زندگی مستخدمین از حیث وسائل خواربار فراهم شود. از قدیم هم معمول اینطور بوده که همیشه اوقات به مستخدمین دولتی و غیر دولتی جیره و مواجب میدادند یعنی يك قسمت از حقوق مستخدمین باسم جیره یعنی جنس بود و يك قسمت آنها هم حقوق نقدی و این عمل که حالا موقوف شده اسباب زحمت است. اگر بيك آدمی که مثلاً ۶ تومان حقوق میدهند وقتی ۲ تومان جنس بدهند کارش راه میافتد. دولت هم يك اجناسی را دارد و يك سازمانهایی هم برای این کار در نظر است. خواستم عرض کنم که اگر این نظر عمل بشود خیلی مفید است و اسباب گشایش مردم خواهد شد.

نخست وزیر - بنده خواستم عرض کنم این موضوع را که آقای مهذب فرمودند هیئت دولت مشغول مطالعه است و البته به محض اینکه مطالعاتش تمام شد امید است بموقع اجرا گذاشته شود و آسایس مستخدمین دولت از هر حیث فراهم شود اما در هر صورت جایس در این قانون نیست ما این را در نظر میگیریم و بموقع خودش عمل میکنیم این يك مورد بود و بنده میخواستم يك عرضی هم بکنم در جواب آقایان

پیشنهادی که کرده بودند و آن چیزی که آقای ثقة الاسلامی پیشنهاد کرده بودند راجع به مستخدمین بنده تصور نمیکنم آقای روحی نظرشان نسبت به مستخدمین صالح بود. (روحی صحیح است آقا) دولت مستخدمین بسیار خوب و وظیفه شناس دارد که تمام وزارتخانه ها را آنها اداره میکنند ولی این حقیقت را نیز باید گفت که بین آنها هم يك اشخاصی هستند که يك اقدام و اعمالی میکنند که حقیقه موجب شرم دولت است (صحیح است)

بعضی از نمایندگان - آقای مهذب پس گرفتند پیشنهادشان را.

مهذب - بلی پس گرفتم.

رئیس - پیشنهاد آقای اوحدی: پیشنهاد اصلاح عبارت ماده واحده در حدود $\frac{2}{11}$ (سه دوازدهم) مجموع پرداخت و تعهدات در آخر اسفندماه ۱۳۲۱

رئیس - آقای اوحدی.

اوحدی - يك سابقه ای است در مجلس مدتی است جریان پیدا کرده و دارد دنبال یکدیگر سابقه پست سر سابقه میآید و سابقه میشود که در اطراف يك دوازدهم یاد دوازدهم خواستن عنوان صورت بودجه مملکتی بخود میگیرد و در اطراف آن صحبت میشود و حال آنکه سابقه نبود که در اطراف يك یا دو دوازدهم خواستن عنوان صورت بودجه مملکت را بخود بگیرد و سوال و جواب بشود این هم شد سابقه. هیچ سابقه نبود در مجلس کسی پیشنهاد بکنند در اطراف يك موضوع و بر گردد و در يك مذاکرات دیگری بشود غیر از پیشنهاد خودش. این هم شد سابقه چون این سوابق بود بنده را مجبور کرد که پیشنهاد کنم و برخلاف پیشنهاد خودم وارد بشوم در يك قسمت دیگری..
بعضی از نمایندگان - شما نکنید. شما وارد قسمت دیگر نشوید روی پیشنهادتان صحبت کنید برخلاف نظامنامه رفتار نکنید.

اوحدی - بنده الآن عرض میکنم در اطراف خودم میخواهم صحبت بکنم (خنده نمایندگان) عرض میکنم

که بنده فقط پیشنهاد میکنم آقای نخست وزیر که آقای نخست وزیر رحم کنند به مردم تهران و آزاد کنند خرید و فروش جنس را. نمیتوانند این اروپائیها نان ایران را اداره کنند آمریکائیها نمی توانند با اخلاق ایرانی جیره بندی بکنند آقا. يك نفر از رفقای من بمن اظهار کرد موقعی که من در پاریس بودم ناخواها آمدند بکلانتر پاریس گفتند نان برای ما با این قیمت ضرر دارد دوشاهی باصلاح خودشان اضافه بکنید. گفت تا سه روز دیگر بشما اطلاع میدهم و در ظرف سه روز تلگراف کرد به بندر نظامی فرانسه بآن رئیسی که از جیره یکساله قشونی که آنجا هست نان فرانسه را تهیه کند و با ترن حرکت بدهد به پاریس... (خنده نمایندگان) یکی از نمایندگان - خیملی اغراق است. خیلی خنده دارد.

اوحدی - بلی خیلی خنده دارد (تهرانچی - رادی سن بوده است) مقصود این است که نان وارد شد بهمان قیمت که ناخواه می فروختند يك مقدار پائین تر فروختند حضرات آمدند پیش کلانتر که ما بد کرده ایم و ما پیشنهاد خودمان را پس میگیریم و او گفت نمیشود از آن قیمتی که میفروختید باید کمتر معین کنید تا من بشما اجازه بدهم شما نان بفروشید حالا کسی که میخواهد نان شهری را مثل شهر تهران جیره بندی بکند اول باید ذخیره اش را نگاه بکند نه اینکه صبح وقتی وارد میشود متصل زنگک بزند که آقای رئیس فلان چقدر گندم دارید بگوید يك تن یا دو تن و چقدر باقلا دارید بگوید ۵ تن چقدر کر گره داری دو تن بگوید چقدر عدس داری ۵ تن بگوید چقدر سیب زمینی داری ۱۰ تن مخلوط بکنند با هم بدهند این ملت بخورد و بمیرند. این رقم که جیره بندی نمیشود کرد آقا اقلأً بایستی ذخیره اشرا انسان در نظر بگیرد و پس از آنکه ذخیره را در نظر گرفت بگوید این را دارم و تقسیم کند وقتی که ندارد چرا مردم را به زحمت میاندازد؟ حالا زحمت میخواهند بکشند در مدارس و ادارات و کاخ دادگستری مریضخانه درست کنند کی سبب این امراض است؟ مسبب این امراض آن کسانی هستند که

مردم را در جیره بندی این رقم پشت سر هم دیگر نگاه میدارند و انواع امراض که هر کدام که ندارند از دیگری که دارد میگیرند (صحیح است صحیح است) اینها که نمیتوانند اداره بکنند مگر آقایان سوار نمیشوید در خیابانها عبور کنند و این قضایا را ملاحظه کنید. بنده در اصفهان دیدم نان در نهایت فراوانی و ارزانی است و به آقای نخست وزیر تلگراف کردم که در اثر آزادی نان اصفهان این طور ارزان و فراوان است یکم تیریز ۲۲ ریال است و مقصود بنده از این تلگراف این بود که مسبوق شوند که آزادی را در تهران هم بدهند که مردم بتوانند یک چارک برنج یک من جو و یا یک من آرد از هر جا هست تهیه کنند و بیاورند نان کنند و بخورند حالا که دولت نمیتواند کسانی هم که دارند نمیدهند بدوات دولت نمیتواند بخرد. این کلمه اشتباه است که مستشار آمریکائی ما میگوید که اگر ما آزاد کنیم در خرید نکس پیدا خواهد شد بحالا بیائیم ببینیم اصل قضیه بنده اصلاح عبارتی پیدا خواهد کرد مقصود از ماده واحده این است که $\frac{2}{11}$ از مجموع اعتبارات بودجه ۲۱ که در اسفند ۲۱ پرداخت و تمهید شده دولت مجاز باشد بدهد عبارت ماده این معنی را نمیرساند این است که بنده این عبارت را اصلاح کردم و با این اصلاحی که بنده کردم اگر آقا موافقت میکنند بکنند اگر نمیکنند پس میگیرم.

امیر تیمور - بخوانید آقا دو مرتبه پیشنهاد را بخوانید (پیشنهاد دو مرتبه بشرح سابق قرائت شد)

مخبر - نظر آقای اوحدی هم همانطور که ماده تنظیم شده است تأمین است حالا اگر موافقت بفرمایند نوشته شود در حدود $\frac{2}{11}$ اعتبارات اسفند ماه ۱۳۲۱ (اوحدی - بنده موافقم) همین طور اصلاح کنید مرقوم بفرمائید در حدود $\frac{2}{11}$ اعتبارات اسفند ۱۳۲۱.

رئیس - پیشنهاد آقای هاشمی :

بنده پیشنهاد میکنم در ماده هزینه جلوگیری از بیماریهای شهرستانها را بر اتمام ساختمانها مقدم دارند.

استفاده بکنند و از اعتبار هزینه هائی که دارد در مواقع احتیاج بتواند استفاده کند و با اینکه خود آقا هم توجه باین قسمت دارند که دولت مراقبت این نکته و مخصوصاً بهداشت را میکند و نهایت مجاهدت و مراقبت را دارد و امیداست موفق بشود بنابراین دیگر این پیشنهاد موردی ندارد و استدعا میکنم پس بگیرند پیشنهادشان را.

هاشمی - بنده مسترد میدارم.

رئیس - پیشنهاد آقای تهرانچی.

پیشنهاد میکنم $\frac{2}{11}$ به یک دوازده تبدیل شود.

تهرانچی - بنده منظورم از این پیشنهاد این بود که بالاخره خواستم سئوالی بکنم که علت چیست سه دوازدهم دولت می خواهد؟ چون در گذشته ما یکی از محسناتی که داشتیم این بود که همیشه در اواخر سال یعنی حتماً تا ۱۵ اسفند معمول بود که بودجه سال آتی به مجلس شورای ملی می آمد و حالا متأسفانه من یک وقتی در مجلس شورای ملی هم عرض کردم که ما یک محسناتی اگر داشتیم از دست دادیم و معایب را نگاه داشتیم و مضاعف کردیم و نتیجه آن تغییراتی است که از شهریور ماه ببعد در مملکت پیدا شد و بنده می بینم که هر چه پیش میرویم آن محسنات را که در کارها بود از دست میدهیم حالا اینها خیلی است و بنده لازم نیست اینجا عرض کنم با آقایان چون وقت هم ضیق است زحمت نمیدهم یکیش مثلاً همین است که ملاحظه می فرمائید این جا بنده اول مجلس نبودم ولی گفتند که آقای طباطبائی نماینده محترم این ایراد را کرده اند و جواب داده اند بایشان که آقایان مستشارها دیر آمده اند و وقت نداشته اند و مجال نداشته اند. مگر آقا بودجه مملکت ما را باید مستشارها بنویسند؟ این یک موضوع موضوع دیگر اینست که بنده معتقدم نباید زیاد آقا خارجی استخدام کرد ولی برعکس ما از طرف دیگر همه چیز را بعهده آن خارجی ها میگذاریم سابق اگر هم لازم داشته باشیم یکی دو نفر آدم باید که اختیارات محدودی بود ولی نه اینطور که همه چیز خودمان را هم مامنتسب بآنها می کنیم بنده میپرسم آیا ماقبل از دولت جدید دولت دیگری نداشته ایم؟ این را یک

توضیحی بفرمایند که مجلس شورای ملی و مردم واقعاً بدانند که علت اینست که نتوانسته اند بودجه سال ۱۳۲۲ را قبل از موقع سال جدید و قبل از فروردین بیآورند چه بوده است؟ واقعاً خیلی تعجب آوراست حالا بر فرض این تأخیر شده و نتوانسته اند بیآورند و پس از توضیح دولت که معلوم شد علت چه بوده حالا چه علت دارد که سه دوازدهم میخوانند یک دوازدهم بگیرند و بروند بودجه را تنظیم کنند و بیآورند به مجلس بنده نظرم می آید که یک وقتی آقای بدر وزیر پیشه و هنر و بازرگانی فعلی معاونت وزارت مالیه را داشتند و مرحوم داور وزیر مالیه بودند در ۱۵ بهمن ماه بود که مرحوم داور فوت کردند و آقای بدر کفالت وزارت مالیه را پیدا کردند و در همان موقع یعنی قبل از فروردین بودجه سال بعد آمد به مجلس و از تصویب گذشت یک وزیر آن هم مثل مرحوم داور که البته خدمات بآن مهمی را کرده بود که تشکیلات وزارت مالیه را آنطور منظم کرده بود و آنقدر کار می کرد... (نبیل سمیعی - با آن بودجه چهارصد میلیونی آنطوری...) و ابداً وقفه هم در کار پیدا نشد تا اینکه... حالا چه شده است بنده نمیدانم مگر واقعاً چه شده است؟ بنده متأثرم از این طرز کار کردن دولتها. عرض کنم ضمناً عرض دیگری داشتم.

رئیس - تأثیری ندارد آقا. باید وقت داشته باشند تا اقدام کنند و صورت صحیحی بدهند برای اینکار وقت لازم دارند **تهرانچی** - حالا بنده میخواستم بدانم که سه دوازدهم برای چیست یک دوازدهم بدهند و فوراً بودجه را بیآورند والا سه ماه که تصویب شود باز دو ماه دیگر هم مجال دارند ولی یک دوازدهم که تصویب شد تا گزیرند بودجه را به مجلس بیآورند بودجه مملکتی از هر چیز مهم تر است آقا (صحیح است) و لازم تر است و نباید سه ماه معطل بماند سه ماه خیلی است آقا اصلاً در مملکت ما وقت ارزش ندارد از آقای وزیر خواربار وقتی که توضیح می خواستم می گفتند که برای رسیدگی آقای شریدان مجال نداشته اند. آقا مردم باید آسایش داشته باشند باید نان ناهارش برسد نان شامش برسد. نان باید باو برسد. مجال نداشته اند یعنی چه؟ بنده نمیدانم سه ماه مدت

خواستن برای تنظیم بودجه مملکت برای چیست؟ بودجه از اهم ضروریات است تا انسان دخل و خرج خودشرا نداند چیست که نمی تواند زندگانی کند يك مملکتی راسه ماه میخواهند معطل کنند که دخل و خرجش معلوم نیست شما باید این کار را در درجه اول از اهمیت بگذارید اولاً يك دوازدهم تصویب کنید که زودتر بودجه جمع و خرج بیاید بمجلس که ما بدانیم دولت چه کار کرده و چه کار می خواهد بکند . مجلس شورای ملی بداند بچه چیز رأی میدهد و کیل بداند به چه چیز رأی میدهد بنده بسهم خودم نمی توانم رأی بدهم و رأی نخواهم داد ضمناً يك عرض دیگری هم داشتم چون در ضمن بودجه میشود مطالب را گفت خواستم عرض کنم يك تلگرافی هم بوسیله حضرت آقای بهبهانی و هم بتوسط بنده بدوات بود از قم . . .

جمعی از نمایندگان - مربوط بموضوع نیست .

رئیس - در ماده که نمیشود صحبت کرد پیشنهادات مطرح است . شما در پیشنهاد خودتان صحبت بفرمائید .

تهرانچی - در پیشنهادم بنده می توانم عرض کنم چون بودجه سه دوازدهم برای مملکت مطرح است و در ضمن بودجه میشود صحبت کرد باید گفت . حالا آقایان نمی خواهند دردهای مردم گفته شود بنده هم عرض نمیکنم .

نخست وزیر - اگر آقای تهرانچی تشریف میداشتند و توضیحاتی که بنده دادم در نظر می گرفتند اینقدرها تصور میکنم متأثر نمی شدند و گمان نمی کنم نظرشان این باشد که ما يك ارقامی را بیاوریم روی کاغذ که فراداندانیم چیست صحیح است یا نیست زیاد است یا نیست لازم است یا لازم نیست (صحیح است) اینطور البته منظور هیچکس نیست (صحیح است) بلکه ما سعی مان این است که يك بودجه بیاوریم که بفهمیم چه آوردیم و بچه میگیریم و چقدر می توانیم خرج کنیم و چه جور باید خرج کنیم و تشکیلات وزارتخانهها و اداراتمان روی اساس صحیحی گذاشته شود بنده عرض کردم تشریف نداشتید سه ماه هم زیاد نیست برای اینکار بنده هم عرض نکردم برای مستشاران معطل شد بلکه عرض کردم دولت فعلی در اوایل اسفندماه

آمد روی کار و مجال پیدا نکرد تا اواسط اسفند بودجه را بیاورد بعلاوه گفتم چون آقای دکتر میلسپیو هم دیر آمده بودند و لازم بود ایشان هم يك اظهار نظری بکنند این بود که بتأخیر افتاد (صحیح است) این بود عرایض بنده و در هر حال مامی خواهیم يك بودجه انشاء الله برای سال ۱۳۲۲ تهیه کنیم و بیاوریم بمجلس که يك نمونه و اساسی باشد برای تشکیلات آتیه مان (صحیح است) و الا اگر از این جور بودجه ها بیاوریم که نه اساسش معلوم باشد نه عوائد و مخارجش معلوم باشد صحبت هائی هم در اطرافش بشود از این جور بودجه ها خیلی آسان است آوردنش (صحیح است) و ممکن است در ظرف دو سه روز از این بودجه ها بیاوریم بمجلس شورای ملی آقا بنده تصور میکنم که آقا هم رأی بدهند و سه ماه هم چیزی نیست يك ماه آن که تمام شده و امیدواریم که ما هم بتوانیم يك بودجه صحیحی که اساس تشکیلات کشور باشد تقدیم بکنیم بمجلس شورای ملی (صحیح است)

عده از نمایندگان - کافی است . رأی . رأی .

تهرانچی - مسترد میکنم .

رئیس - پیشنهاد آقای بیات :

تبصره - ماده ۲۵ قانون متمم بودجه مصوب ۲۲ اسفند ۱۳۱۴ از تاریخ تصویب این قانون ملغی و دولت مکلف است استخدام مستخدمین خارجی را طبق قانون اساسی بایشهاد بمجلس شورای ملی انجام دهد

بیات - در ۱۳۱۴ در قانون متمم بودجه که مطرح بود دولت اینطور اظهار کردند که چون در این موقع راه آهن را می سازند و دولت احتیاج دارد که يك عده از مستخدمین خارجی را بطور روز مزد بپذیرند

روحی - سر عمل

بیات - کار کنند باین جهت در متمم بودجه يك اختیاری مجلس برای دولت گذاشت که از آن اختیار بتواند استفاده کند ولی امروز بعقیده بنده دیگر آن احتیاجات مرتفع شده و این پیشنهاد را تقدیم کردم که آن ماده ۲۵

قانون متمم بودجه ۱۳۱۴ ملغی شده و در آتیه چنانچه درات محتاج بشود باینکه يك مستخدمین خارجی استخدام کند لایحه آن را بیاورد بمجلس شورای ملی و در مجلس تصویب بشود (صحیح است) و بدون اجازه مجلس شورای ملی مستخدمین خارجی را استخدام نکند

مخبر - این فرمایشاتی را که آقای بیات نمایندند محترم فرمودند کاملاً حسابی و صحیح است بنده هم پیشنهاد ایشان را قبول میکنم و عرض میکنم اصولاً هم موادی که در متمم بودجه گذاشته میشود مربوط بهمان سال بخصوص است و این ماده که اشاره فرمودند در قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۴ بود و گذشت و آن هم از نظر احتیاجات فوق العاده دولت بعملجات تکنیسین بود و دولت نمی توانست هر روز برای هر کدام يك لایحه بیاورد چون روزی هزار تا دو هزار تا عمل مشغول خدمت بودند و اینها تکنیسین میخواستند و نمیشد که برای این اشخاص فنی متعدد لوایح متعددی بمجلس شورای ملی بیاورند و آنها را استخدام کنند این بود که اجازه داده شد بطور روز مزد استخدامشان کنند و آن هم مربوط بهمان تاریخ بود ولی فعلاً صورت قانونی ندارد و بنده فعلاً لغو آن را که پیشنهاد فرموده اند قبول میکنم و دولت هم در آتیه اگر بخواهد يك مستخدم خارجی را استخدام کند باید طبق مقررات قانونی باشد یا اگر هم لازم دارد در قانون متمم بودجه که می آورد هر منظوری که دارد بمجلس شورای ملی پیشنهاد بکند و بنده قبول میکنم پیشنهاد را .

رئیس - آقای دکتر طاهری .

دکتر طاهری - بنده با اصل پیشنهاد موافقم لیکن يك اصلاح مختصری میخواهم بفرمایند و آن این است که در پیشنهاد که نوشته اند بر طبق قانون اساسی قانون اساسی کلی است و استخدام مستخدمین خارجی خودش قانونی دارد و خوبست موافقت بفرمایند آقای بیات که نوشته شود استخدام آنها مطابق قانون استخدام مستخدمین خارجی مصوب ۲۳ عفر ۱۳۰۱ باشد .

بیات - صحیح است بنده موافقم

مخبر - آقای هریر به بنده يك فرمایشاتی فرمودند که بنده ناگزیرم يك توضیح بیشتری خدمتشان عرض کنم که خاطر شریف آقا مسبق باشد علت قبول این پیشنهاد را هم توضیح میدهم که آقا بدانند همانطور که عرض کردم در سال ۱۳۱۴ از نظر احتیاجاتی که دولت وقت با استخدام عملجات خارجی و تکنیسینها و اشخاص فنی و صنعتی برای راه آهن و کارخانجات داشت و هر روز محتاج بود عده زیادی عمله استخدام کند که مقصور هم نبود برای این عده عملجات هر روز يك لایحه بیاورد این بود که يك چنین ماده فنی قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۴ از مجلس گذشت و اساساً قانون متمم بودجه اعتبارش برای همان سال است سال که تمام شد آن قانون هم از اعتبار می افتد بعد از آن در این مورد بخصوص باز در سال ۱۳۱۵ در ماده ۱۵ قانون متمم بودجه ماده ۲۵ قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۴ تأیید شد در سال ۱۳۱۶ باز ماده ۲۵ متمم بودجه ۱۳۱۴ ضمن ماده ۱۳ تأیید شد در سال ۱۳۱۷ هم باز ضمن ماده ۱۴ قانون متمم بودجه ماده ۲۵ متمم بودجه سال ۱۳۱۴ تأیید شد ولی از آن سال باین طرف یعنی از سال ۱۳۱۸ بعد دیگر تأیید نشد و جنبه قانونی ندارد و در حقیقت آن ماده ۲۵ قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۴ کان لم یکن است و از اعتبار قانونی افتاده است و حالا هم مقصود از این پیشنهاد این است که اگر دولت احتیاج دارد بعملجات فنی یا مستخدمین خارجی بعنوان روز مزد یا غیر آن جایش این است که در قانون متمم بودجه جدیدی که میآید پیشنهاد بکنند یا اگر مستخدم عالی مقامی است قانون آن را بمجلس شورای ملی پیشنهاد کنند که از تصویب مجلس بگذرد و بدون این ترتیب عمل دولت برخلاف قانون است نمیتواند اینکار را بکند بنابراین این پیشنهاد را بنده قبول میکنم با اصلاحی که آقای دکتر طاهری فرمودند تا خلاف قانون نشود .

وزیر راه (آقای هریر) - عرض کنم بنده این را اولاً حضور آقایان عرض میکنم که يك چیز هائی را ابتداء بساکن

و وقتی که خالی الذهن است دولت آن را پیشنهاد کردن و تصمیم مجلس و دولت را خواستن تصور نمیکنم که این موافق مصلحت باشد. آقایان تصدیق میفرمایند باندازه دولت دچار اشکال و زحمت است اگر بودجه تصویب نشده باشد که دیناری خرج ممکن نیست برای کارهایش بکنند. بنده نسبت بوزارت راه عرض میکنم از اول فروردین که احتیاج بوده است باینکه بودجه باشد که دولت خرج کند دیناری برای راهسازی و نگاهداری راه (چون بودجه نبوده است) نتوانسته است خرج بکند بنابراین راههای مهم کشور که چندین صد میلیون در ظرف چندین سال از بودجه کشور خرج آنها شده است و باید نگاهداری شود همینطور دستخوش برف و باران و بامید خدا افتاده است حالا اگر آقایان نمایندگان محترم اینطور صلاح میدانند که ماهم اطاعت میکنیم اما اگر بنا باشد...

همه‌ها نمایندگان - اینطور نیست. اینطور نیست. مجلس اینطور صلاح نمیداند. خودتان نیاوردید.

وزیر راه - بنده عرض کردم اگر اینطور صلاح میدانید...
عده از نمایندگان - خیر. خیر... (بمیان اسفندیاری - اگر فرمودند)

وزیر راه - ماهم اطاعت میکنیم. خلاف نظر مجلس که نمیتوان عمل کرد (صحیح است) بنده عرض کردم اگر آقایان اینطور صلاح میدانند که این تقصیر بشود این يك مرحله مرحله ثانوی این است که اگر اینطور که آقای امیر تیمور میخواهند بفرمایند یعنی میخواهند بفرمایند که يك قانونی اگر برای يك مدت معینی برای يك مدت موقتی و محدودی تصویب شد و آن مدت گذشت آنوقت برای عدم اعتبار آن قانون باید يك قانون دیگری گذراند بنده عرضی ندارم. اجازه بفرمائید با این قانون يك قانونی است که هر سال تأیید شده یا تأیید نشده است اگر قانونی است که هر سال تأیید شده فرض بفرمائید در قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ تأیید شده این قانون تا آخر سال ۱۳۲۱ که بیشتر اعتبار نداشته است بنابراین در اول فروردین قانونی نیست هر وقت در قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۲ یا بموجب قانون دیگری

کابینه سابق ملاحظه بفرمائید دیده شد که يك عده خارجی ها را دولت باستناد این ماده آورد و بکار گذاشت خود حضرت تعالی هم میدانید منتهی توجه نمیکنید خودتان هم عرض کنم اطلاع دارید و نمیخواهید بروی خودتان بیاورید میخواهید اسم آنها را عرض کنم. مطابق قانون مجلس میگوید اگر خارجی را بخواهید استخدام کنید باید قانون استخدام او را بیاورید بمجلس تا در مجلس تصویب شود نه اینطور که هر کسی را دولت خواست بکار بگمارد بعد هم بیاید و اینطور دفاع کند. من این پیشنهاد را که قبول کردم و از آن دفاع میکنم برای بیرون کردن بر کل است برای او و امثال اوست برای این است که مجال داده نشود که جنابعالی از بر کل ها دفاع کنید.

طباطبائی - اینکه طرز کار مجلس نیست آقا.

وزیر راه - بنده هیچ اطلاعی از اینکه بر خلاف يك قانونی که از اعتبار افتاده باشد در یکی از کابینه هائی که افتخار عضویتش را داشته باشم اقدامی شده باشد ندارم اما اطمینان باقا میدهم که اگر بنا شد از این ماده وزارت راه و همچنین همکاران بنده در سهم خودشان استفاده کنند اگر بنا باشد که این قانون از اعتبار افتاده است و اگر معلوم باشد که اعتباری ندارد و از اعتبار افتاده است چنین اقدامی را نخواهند کرد (صحیح است) بنابراین این سابقه را در تاریخ مشروطیت باقی نگذارید که برای يك قانون از اعتبار افتاده که در توضیحات خودتان میفرمائید در صورتیکه ساقط اعتبار خواهد بود مجدداً مجلس يك رأی دیگری بدهد

وزیر کشاورزی - عرض میکنم این قانون البته همانطور که توضیح داده شد در سال ۱۳۱۴ در قانون متمم بودجه گذاشته شد و سالیهای بعد هم در قوانین متمم بودجه سنوات بعد تأیید شد در متمم بودجه سال ۱۳۲۱ هم تأیید شده منتهی باین ترتیب که گفته شده است آنجا که قوانینی که ملفی نشده اگر نظر آقایان باشد در قانون متمم بودجه ۱۳۲۱ يك ماده بود آنچه خود بنده هم مچهرش بودم آنجا هست که میگوید قوانینی را که هوادی را که در

متمم بودجه های پیش هست و ملفی نشده باعتبار خودش باقی است پس باین ترتیب میتوانم عرض کنم که این قانون هم در سال ۱۳۲۱ تأیید شده و ملفی هم نشده است از این جهت میتوانند نمایندگان محترم اطمینان داشته باشند که اگر اقدامی شده است از طرف دولت برخلاف قانون نبوده است ولیکن حالا این يك نظری است که مجلس دارد و آقایان هم پیشنهاد کرده اند بنده خواستم استدعا کنم از آقایان که این پیشنهاد را اجازه بدهند دولت بگیرد و ببرد و با وضعیتی که دارد تطبیق کند البته همانطور که آقایان فرمودند دولت هم توجه دارد که مستخدمین خارجی را باید با قانون مخصوصی مجلس شورای ملی قبول کند و اجازه بفرمایند آقایان که این پیشنهاد را مخلوط با این ماده واحد نکنند این را دولت بردارد ببرد مطالعه کند نتیجه را هم بعد با اطلاع مجلس شورای ملی برساند (صحیح است)

نایب - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرض کنم يك جریان نامطبوعی بوده و همانطور که آقای اعتبار هم اشاره فرمودند دو سه مرتبه هم در کمیسیون بودجه روی این موضوع صحبت شد و این همین پیشنهادی است که آقای بیات کردند مستخدمین خارجی اساساً و اصولاً باید مطابق قانون مخصوصی که مجلس شورای ملی تصویب کرده باشد استخدام شوند و دلیلی ندارد که يك دولتی يك عده مستخدمین خارجی را بدون اجازه و تصویب مجلس شورای ملی استخدام کنند (صحیح است) باید طبق قانون ملیت و مدت استخدام و حقوق و همه چیز شان ضمن قانون مخصوص معین شود و نباید بدون اجازه مجلس شورای ملی مستخدم خارجی را سر کار آورد ما عملاً می بینیم يك عده برخلاف قانون مشغول کار هستند بنده حالا نمیخواهم اسم ببرم مثلاً يك کسی را آورده اند سر يك کار مهم و بزرگی گذارده اند و خرابی و ضرر بکشور وارد کرده (صحیح است) و ما نتوانستیم جلوی او را بگیریم بنده هم ناچارم با کمال علاقه که آقای اعتبار دارم ناچارم برخلاف فرمایش ایشان عرض کنم که بگذارند این جریان مطابق پیشنهادی

که آقای بیات کرده اند تمام شود و اگر مستخدمین خارجی برای کشور لازم است لایحه برایش بیاورند و در مجلس تصویب شود و با علاقه که ایشان بکشور دارند موافقت بفرمایند باید مجلس تصویب کند هر قرار داد استخدای را (صحیح است) چرا زیر پرده باشد که ما اطلاع نداشته باشیم يك وقت با تصویب نامه باشد يك وقت جور دیگر باشد اگر واقعاً لازم است این را قانون استخدای را تهیه کنند و بیاورند بمجلس و در غیر اینصورت عملاً آثار شوم اینکار در کشور باقی میماند باین جهت بنده عرض میکنم آقای وزیر راه هم موافقت بفرمایند چون این يك مطلب مهمی است اساسی است و در قانون اساسی ما هم ذکر شده است که هیچ مستخدمه خارجی را نمیتواند دولت بپذیرد مگر اینکه قانون استخدای او را مجلس شورای ملی تصویب کرده باشد (صحیح است) این امری است که نه مجلس و نه دولت نمیتواند با سهل انگاری بر گذار کند این است که بنده خواهش میکنم آقایان هم موافقت بفرمایند و بعقیده بنده وجود این پیشنهادی که آقای بیات کرده اند ضروری است و خواهش میکنم دولت هم موافقت کند.

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - عرض کنم همانطوری که فرمودند در این قسمت تردید نیست که مستخدمین خارجی دولت باید با تصویب مجلس باشد ولی اینکه در سنوات قبل هم بوده است و مجلس هم اجازه داده است فعلاً هم در قسمت اعظمی معمول است يك کار گرانی هستند که بعنوان روز مزد استخدای میشوند و اینها يك کارهای فنی نسبتاً بی اهمیتی دارند در وزارت پیشه و هنر در کارخانجات در وزارت راه هم در قسمت راه آهن و راه عمل میکنند و خیلی هم اتفاقاً طبقه مفیدی هستند و حالا اگر در ضمن عمل يك یا دو نفر تبعه خارجی بود اند که بيك کارهای حساس تری گذاشته شده اند آنها حقاً و انصافاً قرار داد استخدایان باید بمجلس آمده باشد ولی این نباید موجب شود که يك عده کارگری را که صرفاً کارگر هستند و وجودشان هم در کارها مفید است در کارخانجات ما و راه آهن و راهها الآن مشغول خدمت هستند دولت هم

وجودشان احتیاج دارد اینها را جلو بگیرد برای اینکه جلوی يك عده قلیل دیگری را بگیرد این را بنده استدعا میکنم از آقای بیات همانطور که آقای اعتبار وزیر کشاورزی هم فرمودند يك مجالی بدهند و موافقت بفرمایند که يك راه حلی پیدا کنند که منظور اساسی دولت که کارهای فنی دولت بوسیله مستخدمین روز مزد خارجی انجام شود و ادامه پیدا کند نه اینکه مستخدمین روز مزدی را که داریم و واقعاً هم عماله هستند مثل تلمبه چی ماشین چی و امثال اینها را بیرون کنیم اگر موافقت بفرمائید و يك مجالی برای مطالعه این قسمت بدهید که راه حلی پیدا بشود بنظر بنده رفع محذور وزارت راه و وزارت پیشه و هنر و سایر وزارتخانه ها هم خواهد شد نظر بنده این است که اجازه بفرمائید که در این مورد يك مطالعه بشود و نتیجه گرفته شود و يك راه حلی برای آن در نظر گرفته شود.

طباطبائی - راجعاً این است که بر کل را بیرون کنید **امیر تیمور** - کسی با عماله کار ندارد آقا **ملك مدنی** - بلی با عماله کسی کار ندارد مستخدمین خارجی اساساً باید قانون استخدای تصویب مجلس برسد **مخبر** - اینکه آقای وزیر بازرگانی و پیشه و هنر فرمودند اگر شما قول میدهید بر کل را فردا صبح بیرون کنید... در رأس ادارات دولتی (غیر از عمالجات) يك مستخدمین خارجی بدون تصویب مجلس شورای ملی نباید بیاورند بنده هم در اینصورت از آقا استدعا میکنم پس بگیرند خود من هم پس میگیرم اگر میخواهید این مرد که اجنبی باشد سر کار و این خلاف قانون را شما میخواهید مرتکب بشوید برخلاف قانون اساسی بنده هم الآن استدعا میکنم از آقا و از مجلس شورای ملی که بنام کشور و تأمین آسایش مملکت این پیشنهاد را تصویب بفرمایند حالا بسته بمیل خودتان است.

نخست وزیر - خواستم عرض کنم آقایان نمایندگان محترم که موضوع مستخدمین خارجی البته همانطور که میفرمایند و معین شده است بایستی قبلاً مطابق اصول و مقررات قانون اساسی بتصویب مجلس شورای ملی برسد و هر

خرجی که باستخدام دولت در میان بدالبته باید قانون استخدام بمجلس شورای ملی بیاید و تصویب شود و ما هم این عمل را خواهیم کرد کسانی را هم که تا حالا قانونش نیامده است صلاحیتشان را تشخیص میدهم بمجلس شورای ملی خواهیم آورد اما اینکه راجع بيك شخص معینی صحبت شد بنده خواستم اینجا این را خواهش کنم از آقایان محترم که این را بمهده بنده بگذارند و بنده دنبال میکنم و امیدوارم در ظرف چند روز دیگر خاتمه پیدا کند و این اصل را که باید لایحه استخدای مستخدمین خارجی بمجلس شورای ملی بیاید این اصل را همه قبول داریم.

رئیس - آقای بیات پس میگیرید پیشنهادتان را.

جمعی از نمایندگان - رأی بگیرید.

یکی از نمایندگان - دومرتبه خوانده شود.

(بشرح سابق خوانده شد)

دکتر طاهری - با آن اصلاحی که بنده پیشنهاد کردم و آقای بیات هم قبول کردند (صحیح است) **مخبر** - چون آقای سهیلی تمهید کردند که لایحه استخدام مستخدمین خارجی را که دارند بمجلس شورای ملی بیاورند **یمن اسفندیاری** - تا چند روز دیگر؟

مخبر - و در ضمن هم اینطور استنباط کردم اگر قانون این را بیاورند بر کل و مرکل را از کار خارج خواهند کرد اگر اینطور است که من استنباط کرده ام بنده هم موافقت میکنم و اگر اینطور نیست که بنده هم استدعا میکنم مجلس رأی بدهند.

نخست وزیر - توضیحاً عرض میکنم هزار نفر عماله را که مانعی توانیم لایحه برای شان بیاوریم.

امیر تیمور - عرض کردم با عماله کسی کار ندارد کنترات مستخدمین خارجی که در رأس امور مهمه قرار گرفته اند.

نخست وزیر - البته اشخاصی که در ادارات هستند و مستشار عالی مقام یا مستخدم رسمی هستند این تردید ندارد که بایستی قانون استخدام آنها را بمجلس شورای ملی باید

بیاوریم (صحیح است)

بیات - عرض کنم که متأسفانه با اینکه همیشه ما میل داشتیم که با يك تقاضاهائی که از طرف دولت میشود موافقت کنیم و بر حسب وعده که دادند همیشه خودمان را راضی میکردیم ولی اغلب بدبختانه این مطالبی را که اظهار کردند در مجلس حتی قانونش هم که کردیم هیچ تأثیر نبخشید و بموقع اجرا و عمل در نیامد بنده خاطر هست در قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ پیشنهادی کردم راجع بقانون استخدام مهندسين و در مجلس تصویب شد ولی گفتند مدت کم است و تا آخر اسفند ۱۳۲۱ باشد ما هم قبول کردیم که تا آخر اسفند ۱۳۲۱ قانون مخصوص مهندسين را تهیه نمایند و به مجلس بیاورند اسفند تمام شد حالا هم آخر فروردین است و هنوز دولت لایحه آن را نیاورده است و تکلیف یکعده مهندسينی که برای مملکت مفید هستند و الا آن هم از کار کناره گیری کرده اند و خارج شده اند معلوم نشده و هیچ توجهی هم بحال آنها نشده و نمیشود از این طرف هم يك اظهاراتی میشود در مجلس. عماله غیر از مستخدم رسمی است آقا (صحیح است) اگر عماله لازم دارید چه مانعی دارد لایحه برای این موضوع تهیه کنید و بیاورید بمجلس که کارهای فنی بکنند ولی نباید از این طریق و با عماله يك سوء استفاده هائی بشود و ما مجبور بشویم در مجلس اظهاراتی بکنیم حالا هم بر حسب اینکه آقای نخست وزیر این تقاضی را کردند بنده هم فعلاً این تبصره را مسترد میکنم بشرط اینکه تا چند روز دیگر ..

یمن اسفندیاری - تا ده روز دیگر.

بیات - تا یک هفته دیگر تا هشت روز دیگر يك قانونی برای این قسمت بمجلس بیاید و تکلیفش را مجلس معلوم کند اگر عماله را محتاج هستید معین کنید که چه سنخ اشخاص را روز مزد میشود قبول کرد و در هر حال همین چند روزه این اقدام را بفرمائید.

مخبر - با اینکه آقای نخست وزیر تمهید کردند که لایحه قانون استخدام مستخدمین خارجی را بمجلس شورای

ملی بیاورند بنده راجع ببر کل عرض میکنم که بر کل برخلاف قانون اساسی کار میکنند و باید بیرونش کنید وجود او برخلاف مصالح کشور است و اگر او را بیرون نکنید برخلاف مصالح مملکت است و اگر تا ده روز دیگر او را بیرون نکنید بنده الزامی ندارم برای موافقت با دولت و از مخالفین دولت خواهم بود چون این عمل برخلاف مصالح مملکت است.

رئیس - تبصره پیشنهادی آقای نراقی :

تبصره - در سه ماه اول امسال بابت یکماه مساعدت که در سال ۱۳۲۱ بکارمندان دولت پرداخته شده مبالغی کسر نخواهد شد.

طباطبائی - این پیشنهاد خرج است .

نخست وزیر - بنده موافقم .

مخبر - پیشنهاد خرج نیست آقای طباطبائی . بنده هم موافقت میکنم این پیشنهاد در تأیید وصول است و این از لحاظ آن يك ماهی است که دولت بمستخدمین داده و مستخدمین نمیتوانند بپردازند و دولت هم از همین جهت قبول کرد و بنده هم موافقت میکنم .

رئیس - پیشنهاد آقای روحی :

پیشنهاد میکنم که یکریع از بودجه کم شود .

رئیس - آقای روحی .

جمعی از نمایندگان - نیستند آقا .

رضوی - نیستند آقا رأی بگیری تا تکلیف معلوم بشود

طوسی - بنده خواستم راجع به پیشنهاد آقای نراقی عرض کنم که پیشنهاد کرده بودند در سه ماه اول سال بابت يك ماه مساعدت که در سال ۱۳۲۱ بکارمندان دولت پرداخته شده مبالغی کسر نخواهد شد این کلمه دولت را بردارند که شامل کلیه مستخدمین اعم از مجلس شورای ملی و شهرداری و غیره بشود (صحیح است)

وزیر کشاورزی - خاطر آقایان هست در آن موقع

اشکالاتی پیدا شد و قانون طوری بود که نتوانست وزارت دارائی بتمام کارمندان دولت این کمک را بکند بعداً هم يك اصلاحاتی شد بالاخره يك قانون جامعی تهیه شد و کلیه مردمانی که از صندوق کشور بهر نام و بهر عنوان و بهر ترتیبی استفاده میکنند حق دارند از این قانون استفاده کنند (صحیح است) حالا بنده خواستم استدعا کنم که این را هم همانطور بنویسیم که از بابت مساعدت موضوع قانون مصوب فلان استفاده کرده لذا کسر نخواهد شد

طوسی - اینطور میشود . در سه ماه اول امسال بابت يكماه مساعدت موضوع قانون مصوب فلان مبالغی کسر نخواهد شد

نخست وزیر - چیزی کسر نخواهد شد

طوسی - ماده واحد خوانده میشود :

وزارت دارائی مجاز است در سه ماه اول سال ۱۳۲۲ با رعایت مقررات مربوط بودجه ۱۳۲۱ اعتبارات حقوق و مصارف جاری را در حدود $\frac{3}{17}$ اعتبارات ۱۳۲۱ پرداخته و همچنین هزینه اتمام ساختمانهای که لازم تشخیص میدهد و تعهداتی را که بواسطه انقضای دوره عمل مربوط پرداخت نشده است در حدود $\frac{21}{17}$ اعتبار ۱۳۲۱ بپردازد

تبصره - در سه ماه اول امسال از یکماه مساعدت موضوع قانون مصوب اول بهمن ماه ۱۳۲۱ کسر نخواهد شد

دکتر طاهری - اینطور باید نوشته شود در سه ماه اول امسال بابت یکماه مساعدت ... (صحیح است) بابت را اضافه بفرمائید.

طوسی - صحیح است . بابت یکماه مساعدت

رئیس - موافقین با ماده واحد با تبصره که علاوه شد و قبول شد و ورقه سفید میدهند .

(اخذ و استخراج آراء شده ۷۰ ورقه سفید شمرده شد)

رئیس - عده حاضر موقع اعلام رأی ۸۲ با ۷۰ رأی تصویب شد.

رئیس - آقایان وزیر راه و پیشه و هنر هم برای جواب سؤالاتی که شده بود حاضر شده بودند اما می ماند برای جلسه بعد .

[۵ - تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای

وزیر پست و تلگراف و تلفن]

وزیر پست تلگراف و تلفن (آقای انتظام) - لایحه ای است راجع به تغییر وضع استخدام بعضی از مستخدمین فنی

وزارت پست و تلگراف که تقدیم میکنم .

رئیس - بکمیسون ارجاع میشود .

[۶ - موقع و دستور جلسه آتی - ختم جلسه]

رئیس - اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتی روز یکشنبه ۲۱ فروردین ماه سه ساعت و نیم قبل از ظهر دستور هم لایحه وزارت جنگ (مجلس یکساعت و چهل دقیقه بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

اسامی رأی دهندگان - آقایان : اوحدی - مقدم - معتضدی - ابراهیم ریگی - شیرازی - طوسی - سمیعی - منصف - هنری - محیط لاریجانی - گرگانی - رفیعی - مهدب - بیات - نراقی - افشار - ملک مدنی - لازنجانی - گودرز نیا - ذوالقدر - مرآت اسفندیاری - منشور - شه دوست - طباطبائی - جهانشاهی - احمد صفاری - هاشمی - دکتر فنی - دکتر ضیاء - فتوحی - ملک زاده آملی - فرشی - هدایت الله بالیزی - ثقة الاسلامی - امیر تیمور - ناهید - گیو - پناهی - یمین اسفندیاری - حمزه تاش - خسرو شاهی - موید قوامی - معینی - افخمی - مهدوی - رحمت سمیعی - فرمانفرمایان - اصفهانپایان - چایچی - یار احمدی - دابور - میراز - مجد ضیائی - فروهر - شاهرودی - محبر فرمند - ساکینیان - دکتر قول باغ - دکتر تاج بخش - رضوی - مسعودی خراسانی - فریدونی - دکتر سنگک - یار سا - موید احمدی - بالیزی - دکتر طاهری - دکتر ادهم - انوار - جعفر اصفهانی .

قانون

قانون اجازه پرداخت حقوق و مصارف سه ماهه اول سال ۱۳۲۲ مجلس شورای ملی

ماده اول - کاربردازی مجلس شورای ملی مجاز است حقوق و مصارف سه ماهه اول سال ۱۳۲۲ را در حدود بودجه و اعتبارات ۱۳۲۱ مطابق پرداختی اسفند ماه از وزارت دارائی دریافت نموده بپردازد و بودجه سال ۱۳۲۲ را در ماه سوم تنظیم نماید که پس از تصویب از ماه چهارم بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - بوزارت دارائی اجازه داده میشود علاوه بر سیصد هزار ریال اعتبار تنخواه گردان ماهانه که در بودجه ۱۳۲۱ تصویب شده چهار میلیون و هفتصد هزار ریال برای تهیه احتیاجات ارزاقی کلیه کارمندان مجلس و لوازم ضروری چاپخانه بکارپردازی مجلس شورای ملی داده و در آخر سال ۱۳۲۲ مستهلك گردد.

ماده سوم - كمك هزینه يكماهه قانون مصوب اول بهمن ۱۳۲۱ در باره وراثت خدمتگذاران مجلس نیز تعلق میگیرد و مبلغ آن که بالغ بر ۶۲۷۷/۲۰ ریال است تصویب میشود.

این قانون که مشتمل بر سه ماده است در جلسه هیجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و بیست و دو به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

اجازه پرداخت هزینه مملکتی در سه ماهه اول سال ۱۳۲۲

ماده واحد - وزارت دارائی مجاز است در سه ماهه اول سال ۱۳۲۲ با رعایت مقررات مربوط بودجه ۱۳۲۱ اعتبارات حقوق و مصارف جاری را در حدود سه دوازدهم اعتبارات ۱۳۲۱ و مصارف سالیانه را در حدود اعتبار سال مزبور پرداخته و همچنین هزینه اتمام ساختمانهایی که لازم تشخیص میدهد و تعهداتی را که بواسطه انقضای دوره عمل مربوطه پرداخت نشده است در حدود سه دوازدهم اعتبار ۱۳۲۱ به پردازد.

تبصره - در سه ماهه اول امسال بابت يكماهه مساعده موضوع قانون مصوب اول بهمن ۱۳۲۱ چیزی کسر نخواهد شد

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه هیجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و بیست و دو به تصویب مجلس

شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری